

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Olomouc 2011

Tomáš BARTÁK

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Analýza využívání prostředků ze strukturálních
fondů Evropské unie ve vybraném regionu
České republiky

Bakalářská práce

Studijní program: B6107 – Humanitní studia

Autor: Tomáš Barták

Vedoucí práce: Ing. Jiří Klvač, CSc.

Olomouc 2011

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
BARTÁK Tomáš	Lipová 182, Lipová	F07862

TÉMA ČESKY:

Analýza využívání prostředků z fondů EU ve vybraném regionu České republiky

NÁZEV ANGLICKY:

Analysis of the use of EU funds in selected region of the Czech Republic

VEDOUcí PRÁCE:

Ing. Jiří Klvač, CSc. – KAE

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

1. Úvod
2. Teoretická část
3. Informace o fondech EU (Co je evropská politika soudržnosti?; Co jsou fondy Evropské unie?; Kolik může ČR z evropských fondů získat?; Co je to operační program?; Jak se finanční podpora z EU získává?; Kdo může žádat o peníze?; Jaké projekty jsou financovány z fondů EU?)
4. NUTS (Nomenklatura územních statistických jednotek)
5. Aplikační část (analyzovat paletu dotačních možností k rozvoji regionu, dostupnost těchto zdrojů a jejich využívání na příkladu vybraných dotačních možností k rozvoji regionu. Sociálně ekonomické dopady z využívání těchto a dalších dostupných zdrojů vyhodnotit, vymezit příležitosti a bariéry, navrhnout indikátory a míry. Do zkoumání zapojit starosty měst a obcí, mikroregiony či další instituce.
6. Vyslovit závěry a případná doporučení

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Blažek, J., Uhlíř, D.: Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace, Praha: Karolinum, 2002, 211 s. Cihelková, E.: Vnější ekonomické vztahy Evropské unie, C. H. Beck, Praha 2003, ISBN 80-7179-804-5

Cihelková, E., Jakš, J. a kol.: Evropská integrace - Evropská unie, Praha 2004, ISBN 80-245-0854-0

Fiala, P., Pitrová, M.: Evropská unie, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006, 743 s. ISBN 80-7325-015-2

Ježek, J.: Prostorová a regionální ekonomika. Plzeň: Západočeská univerzita, 1999. 243 s.

König, P., Lacina, L., Přenosil, J.: Učebnice evropské integrace, Barrister a Principal, Brno 2007, ISBN 978-80-7364-044-6

Plechanovová, B.: Institucionální vývoj EU od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření, Praha 2004, ISBN 80-246-0800- ž.

Podpis studenta: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího práce: ..... **Datum:** .....

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „*Analýza využívání prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie ve vybraném regionu České republiky*“ vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce a uvedl jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne .....

Podpis .....

Olomouc 2011

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Poděkování

Za cenné rady, připomínky a pomoc při vypracování této bakalářské práce bych rád poděkoval vedoucímu své práce Ing. Jiřímu Klvačovi, CSc.

Za poskytnutí projektové dokumentace k projektu s názvem „*Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějově – sportovní areál sídliště E. Beneše*“ bych rád poděkoval Ing. Romanu Švarcovi z Finančního odboru a také pracovníkům z Odboru rozvoje a investic Městského úřadu Prostějov.

Mé poděkování rovněž patří všem mým blízkým, přátelům a známým za velkou psychickou i fyzickou podporu.

Obsah

Úvod	3
1. Regionální politika Evropské unie	5
1.1 Vymezení regionální politiky	5
1.2 Cíle pro období let 2007-2013	7
1.2.1 Cíl Konvergence	8
1.2.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.....	8
1.2.3 Cíl Evropská územní spolupráce.....	9
1.3 Nástroje regionální politiky	10
1.3.1 Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)	10
1.3.2 Evropský sociální fond (ESF).....	10
1.3.3 Fond soudržnosti (CF).....	10
1.3.4 Změny zavedené Lisabonskou smlouvou.....	11
1.4 Finanční rámec 2007-2013.....	11
2. Aplikace regionální politiky Evropské unie v České republice	14
2.1 Programování evropské regionální politiky	14
2.2 Strategické dokumenty v ČR	16
2.2.1 Národní rozvojový plán	16
2.2.2 Národní strategický referenční rámec	17
2.3 Operační programy	17
2.4 NUTS.....	22
2.5 ROP NUTS II Střední Morava	24
3. Od programů k projektům	25
3.1 Co je projekt?	25
3.2 Typy projektů: investiční a neinvestiční projekty.....	27
3.3 Jak připravit a řídit projekt.....	27
3.4 Projektový cyklus	28
3.4.1 Identifikace a formulace záměru	28
3.4.2 Přípravná fáze projektu (posouzení)	28
3.4.3 Schválení projektu.....	30
3.4.4 Financování	30
3.4.5 Řízení realizace projektu (monitoring).....	31
3.4.6 Hodnocení.....	31

3.5	Průběh čerpání strukturálních fondů/Fondu soudržnosti	33
4.	Realizace vybraného projektu.....	35
4.1	Projekty města Prostějova	35
4.2	Vybraný dotační titul.....	38
4.2.1	Popis projektu a zdůvodnění jeho potřeby.....	38
4.2.2	Rozpočet projektu.....	42
4.2.3	Rizika projektu.....	44
5.	Hodnocení projektu.....	45
5.1	Horizontální témata	45
5.2	Udržitelnost a dopady projektu	46
5.3	Ukazatele projektu: výstupy a výsledky	47
5.3.1	Monitorovací indikátory.....	47
5.3.2	Hodnocení efektivity projektu	48
6.	Monitoring a závěrečné zhodnocení projektu	49
6.1	Monitoring	49
6.2	Publicita.....	50
6.3	Závěrečné zhodnocení projektu.....	51
6.4	Doporučení pro město Prostějov v oblasti čerpání prostředků z fondů EU	53
Závěr	54	
Shrnutí:.....	55	
Bibliografie	56	
Seznam použitých zkratk	59	
Seznam obrázků.....	60	
Seznam grafů	60	
Seznam schémat	60	
Seznam tabulek	61	
Seznam příloh	62	

Úvod

Tématem této bakalářské práce je *Analýza využívání prostředků ze strukturálních fondů EU ve vybraném regionu ČR*. Proč bylo zvoleno právě toto téma? V souvislosti se vstupem ČR do EU si český občan musel zvyknout na několik podstatných změn a novinek ve svém životě. Některé byly příjemné, jiné nikoliv. Jednou z těchto novinek je implementace regionální politiky EU. Od přistoupení ČR se na území našeho státu začaly stále častěji objevovat velkoplošné panely informující o vybudování objektu s investičním příspěvkem EU. Ať už to byly silnice, stezky pro cyklisty, školy, sportovní areály a tak dále; vyrůstaly tyto panely jako houby po dešti a i naprosto neznalý občan musel na uvedené změny nějakým způsobem reagovat.

Představy o evropských penězích byly a bohužel stále jsou často velice jednoduché a ani zdaleka neodpovídají realitě. Stačí pouze napsat projekt, někdo ho schválí a pak už jen stačí čekat, až přijdou peníze na účet. Příznačně pro české prostředí přitom panuje představa, že bez vlivného známého a náležité finanční motivace je cesta k evropským penězům zapovězena. Tato práce si klade za cíl bojovat proti těmto předpokladům a falešným představám.

Získávání evropských peněz je naopak velice složitým procesem, jehož administrace není jednoduchá. Je to byrokracie, protože evropské fondy prostě o byrokracii jsou. Základem úspěchu není projekt, ale kvalitní administrace, která často nebývá doceněna. Přemíra byrokracie může být sice zdrojem korupce, ale je-li prováděna kvalitně a transparentně, může být kvalitním a účinným nástrojem v boji proti ní.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části je obecně představena regionální politika EU a její praktická aplikace v ČR. Jsou představeny její cíle a nástroje, operační programy, postup získávání finanční podpory, průběh projektového cyklu atd. Problematika evropských fondů není až na výjimky vyučována na českých školách. Existuje sice několik kvalitních publikací a internetových zdrojů - za všechny bych zmínil práce doc. Dana Marka a portál www.strukturalni-fondy.cz - přesto stále panují jisté rezervy v informovanosti občanů. Teoretická část práce tak může sloužit jako určitý návod, vzhled do problematiky regionální politiky EU a její následné aplikace.

Díky tomuto návodu je připravena půda pro praktickou část práce, ve které je analýze podroben konkrétní projekt z regionu, v němž žiji. Tímto projektem je **Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějově – sportovní areál E. Beneše**. Tento projekt byl vybrán z důvodu mého sportovního založení a také s ohledem na mou praktickou zkušenost s již realizovaným areálem. Cílem použité analýzy je přinést uspokojivou odpověď na otázku, zda Prostějov umí využívat prostředky z evropských fondů, zda se bojí či nebojí evropských peněz. Pozornost je věnována především procesu administrace konkrétního projektu, na němž bych rád dokumentoval důležitost, případně nedůležitost celého procesu.

Ze všech stran jsou slyšet požadavky na kvalitní zpracování projektů a projektové dokumentace. Ale opravdu je pouze kvalita zárukou vybrání projektu k financování. Praxe v ČR bohužel ukazuje, že tomu tak není. Mnohem více než kvalita projektů rozhoduje kvalita vlivných známostí a kvantita finanční motivace. Na místě nejsou pochyby o kvalitě a prospěšnosti evropských peněz. To, co nás trápí, jsou především pochybnosti o spravedlivém rozdělování těchto peněz, potažmo lidí, kteří je uvolňují. Jak tomu zabránit? Jedině kvalitní a transparentní administrací, která je zárukou úspěšnosti projektů a celé regionální politiky EU.

V závěru snad bude možné konstatovat nejen fakt, zda daný projekt splnil či nesplnil svůj účel, ale také zda regionální politika EU plní či neplní svůj účel.

1. Regionální politika Evropské unie

Cílem úvodní části této práce je poskytnout základní informace o regionální politice Evropské unie. Tato kapitola si klade za cíl odpovědět na klíčové otázky typu: co je regionální politika EU; jaké jsou její základní cíle, principy, nástroje. Závěr této kapitoly je věnován představení současné finanční perspektivy Evropské unie a jejího významu.

1.1 Vymezení regionální politiky

Regionální (také „kohezní politika“ či „politika soudržnosti“) je praktickým projevem existence Evropské unie. Patří k jejím nejvýznamnějším aktivitám, což dokumentuje skutečnost, že si dlouhodobě udržuje pozici jedné z klíčových výdajových priorit v rámci rozpočtových položek EU.¹

Co je tedy cílem regionální politiky? Například Jurijs Spiridonovs z lotyšské univerzity tvrdí, že „*kohezní politika EU, která je součástí Smluv od roku 1986, byla ustavena s cílem snižování rozdílů odlišného stupně [ekonomického] rozvoje jednotlivých regionů, a to za účelem posílení hospodářské a sociální soudržnosti.*“² Evropská unie tedy prostřednictvím této politiky soudržnosti usiluje o překonání disparit jednotlivých členských států a jejich regionů s cílem zajistit rovnoměrný hospodářský a společenský rozvoj. Vztaženo na reálné podmínky občanů v EU - zdaleka ne všichni evropští občané mají šanci na stejný úspěch, vše závisí na tom, v jaké hospodářské a sociální situaci se jejich region momentálně nachází. Na základě této skutečnosti dochází v konečném důsledku ke znevýhodnění některých regionů a k jejich postupnému zaostávání. Právě k překlenutí těchto rozdílů byla ustavena **evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS)**, nebo krátce kohezní politika (koheze označuje soudržnost).

---

¹ Výdajová struktura rozpočtu EU se zaměřuje na dvě dominantní kategorie, které v celkovém úhrnu tvoří přibližně 90 % objemu výdajů rozpočtu EU. Tou významnější kategorií je od roku 2008 kapitola „Udržitelný růst“, která v roce 2010 představovala 45,4 % výdajů rozpočtu EU – v jeho rámci je pak nejpodstatnější položkou politika hospodářské, sociální, teritoriální koheze (soudržnosti) s 34,9% podílem na celkových výdajích rozpočtu EU. Druhou nejvýznamnější výdajovou položkou rozpočtu EU jsou „Přírodní zdroje“, což jsou vlastně výdaje na společnou zemědělskou politiku a společnou politiku v oblasti rybníctví – v součtu tvoří více než 30% objem výdajů rozpočtu EU. Podrobněji: ZAHRADNÍK, Petr a kol.: *Veřejné finance v EU i jejich členských státech: co teď dál?* Měsíčník EU aktualit, 2010, č. 83, srpen 2010, s. 9-12.

² SPIRIDONOV, Jurijs: *Economic impact of EU cohesion policy and environment* [online]. Economics and Management, 1. srpna 2010 [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <<http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?hid=13&sid=e70ff6f7-d17f-43f1-90af-771a1b50f008%40sessionmgr11&vid=13>>.

Podle některých autorů „*odstranění propastných schodků mezi ekonomickou úrovní jednotlivých evropských regionů je považováno za nezbytný předpoklad harmonického soužití členských států EU.*“³ Tyto ekonomické motivy pro založení regionální politiky EU jsou zvláště významné, neboť nerovnosti v regionálním rozvoji podstatným způsobem ovlivňují výkonnost ekonomiky jako celku. Díky působení evropské regionální politiky však dochází k postupnému vyrovnávání úrovně jednotlivých regionů, což současně zvyšuje jejich konkurenceschopnost, a pomáhá tak čelit výzvám 21. století. K těmto výzvám patří i problematika zaměstnanosti, která má být regionální politikou rovněž posilována.

Je třeba říci, že politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) nebyla explicitně definována v Římských smlouvách a nefigurovala ani v centru zájmu členských států. Její nezbytnost se projevila až v souvislosti s ekonomickou krizí sedmdesátých let (ropné šoky - první a druhá ropná krize) a také s postupným rozšiřováním Evropského společenství a dalším prohlubováním evropského integračního procesu. Zejména plán na vznik jednotného vnitřního trhu z roku 1986 byl impulzem pro reformu regionální a strukturální politiky, která byla obohacena o možnost využití jednoho ze základních principů evropského integračního procesu, a to sice o **princip solidarity**. Sada připravovaných reformních kroků předznamenala současnou podobu regionální a strukturální politiky EU. Tzv. balíček opatření Delors I⁴ představoval skutečný zlom v postavení politiky hospodářské a sociální soudržnosti a její váhy v rozpočtu Evropského společenství.⁵

Hospodářská a sociální soudržnost se stala jedním z kardinálních cílů Společenství. Následně došlo k integrování regionální politiky spolu s částí sociální a zemědělské politiky do tzv. strukturální politiky⁶. Zavedeny rovněž byly základní principy pro realizaci regionální politiky, které se ovšem v průběhu jejího vývoje měnily. Maastrichtská smlouva z roku 1992, která ještě více posílila význam hospodářské a sociální soudržnosti, deklarovala v článku 2 za základní cíl EU „*podporovat hospodářský a sociální pokrok a vysokou úroveň zaměstnanosti a dosahovat vyváženého a udržitelného rozvoje,*

---

³ DOČKAL, Vít (eds)...a kol.: *Česká politika v Evropské unii: evropský integrační proces a zájmy České republiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2006, s. 27.

⁴ Jacques Lucien Jean Delors byl v období 1985-1995 předsedou Evropské komise.

⁵ KÖNIG, Petr a kol.: *Učebnice evropské integrace*. 1. vydání. Brno: Nakladatelství Barrister & Principal, 2006, s. 214-227.

⁶ V odborné literatuře se používá několik termínů, které popisují aktivity EU v této oblasti. Mezi nejčastěji používané patří regionální politika, strukturální politika a kohezní politika či politika soudržnosti. V této práci je většinou používán termín regionální politika.

zejména vytvořením prostoru bez vnitřních hranic, posilováním hospodářské a sociální soudržnosti a zavedením hospodářské a měnové unie, jež v souladu s ustanoveními této smlouvy v konečném důsledku zahrne i jednotnou měnu.⁷

Od roku 2000 byla politika hospodářské a sociální soudržnosti ovlivňována především probíhající Lisabonskou strategií a také přípravami souvisejícími s východním rozšířením EU. Své obsahové vyjádření našly tyto aktivity v Agendě 2000, což byl akční plán vypracovaný Evropskou komisí za účelem posílení politiky Společenství, který měl zároveň Unii poskytnout nový finanční rámec pro přípravu na východní rozšíření v období 2000-2006. Výsledkem provedené reformy bylo zjednodušení celého procesu, vyjasnění role a odpovědnosti členských států, jakožto i Komise a rovněž posun, co se týče lepší koncentrace a efektivity finančních prostředků.⁸

Konkrétní objem finančních prostředků, který byl na období od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2006 alokován, činí 275 miliard EUR, přičemž 45 miliard mělo připadnout novým členským zemím.⁹

1.2 Cíle pro období let 2007-2013

Východní rozšíření, které bylo realizováno v roce 2004, znamenalo další zvýšení regionální disparity především v oblasti zajištění konkurenceschopnosti a vnitřní soudržnosti Unie. V reakci na uvedenou situaci předložila Evropská komise dne 18. února 2004 návrh na reformu politiky soudržnosti v letech 2007-2013. Následně byla vydána tzv. *Třetí zpráva o ekonomické a sociální soudržnosti*¹⁰, která spolu s návrhem rozpočtu pro rozšířenou EU s 27 členskými státy¹¹ umožňovala formulaci obecných zásad politiky soudržnosti na období let 2007-2013.

Na období let 2007-2013 byly v oblasti regionální politiky EU vytyčeny tři základní cíle, které jsou následně realizovány pomocí tzv. operačních programů (viz dále):

---

⁷ *Smlouva o Evropské unii* [online]. Europa.eu. 29. prosince 2006 [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:321E:0001:0331:CS:pdf>>.

⁸ MAREK, Dan a kol.: *Příprava na strukturální politiku Evropské unie*. 1. vydání. Ostrava: Repronis, 2004, s. 15-18.

⁹ BACHTLER, John: *Reforming the structural funds: options for chase* [online]. University of Strathclyde, Regional and Industrial Paper Series, 1997, č. 26, s. 11. [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <http://www.eprc.strath.ac.uk/eprc/Documents/PDF_files/R26ReftheStructFunds.pdf>.

¹⁰ Podrobněji: BARNIER, Michel: *Nové partnerství pro soudržnost. Třetí zpráva o ekonomické a sociální soudržnosti* [online]. Info regio. 18. února 2004 [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion3/cohesion3_cs.htm>.

¹¹ K 1. lednu 2007 se vstupem Bulharska a Rumunska došlo k rozšíření počtu členských zemí EU na 27.

- Konvergence
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
- Evropská územní spolupráce

Uvedené cíle se snaží reflektovat aktuální potřeby politiky soudržnosti, zejména efektivnější alokaci zdrojů nejchudším členským zemím a regionům. V centru zájmu stojí také podpora růstu, zaměstnanosti a inovací s cílem zvýšit atraktivnost EU. Nejvíce prostředků proto bude směřovat do dopravy, lidských zdrojů, udržitelného rozvoje, vědy a výzkumu, inovací a informační společnosti.¹²

Ve finanční perspektivě na období 2007-2013 je na tři cíle kohezní politiky z hlediska výdajů vyčleněno 35,7 % z celkového rozpočtu EU, tedy 307,6 mld. EUR (v cenách roku 2004).¹³ Z této skutečnosti dále vyplývá, že se kohezní politika stala velice významnou výdajovou kapitolou rozpočtu EU – srovnatelnou s dosud protěžovanou společnou zemědělskou politikou (viz podkapitola 1.4).

1.2.1 Cíl Konvergence

Hlavním úkolem cíle je podpora růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech. Podpora směřuje do oblastí, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU. Tento cíl se týká regionů úrovně NUTS II (viz podkapitola 2.4). Pod cíl Konvergence spadají všechny regiony ČR s výjimkou hlavního města Prahy.

Na tento cíl je pro období 2007-2013 alokováno 81,7 % (251,3 mld. EUR)¹⁴ všech prostředků regionální politiky Unie, které plynou z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti.

1.2.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Smyslem cíle je zvyšovat atraktivitu regionů a jejich konkurenceschopnost vůči ostatním regionům EU. Týká se hlavně podpory ekonomických změn v průmyslových, městských a venkovských oblastech, které nespadají pod cíl Konvergence; tedy těch, jejichž HDP na obyvatele převyšuje 75 % průměru EU. V ČR uvedenou podmínku splňuje pouze hlavní město Praha. Podpora v těchto oblastech není tak naléhavá jako v případě předchozího cíle, a proto i celková alokace prostředků je nižší (15,8 % = 48,79 mld.

¹² NOVÁK, Ondřej (Euroskop); FRIČOVÁ, Vítězslava (Senát): *Regionální politika* [online]. Euroskop. [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <<http://www.euroskop.cz/8948/18033/clanek/regionalni-politika/>>.

¹³ Ministerstvo pro místní rozvoj: *Alokace financí v ČR pro SF a FS na období 2007-2013* [online]. MMR [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <http://www.cpkp.cz/regiony/file_download/204>.

¹⁴ Tamtéž.

EUR).¹⁵ Cíl je naplňován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu.

1.2.3 Cíl Evropská územní spolupráce

Cíl se soustřeďuje na prohlubování další integrace EU, a to pomocí posilování přeshraniční, nadnárodní a meziregionální formy spolupráce. Cíl se snaží o podporu harmonického a vyváženého rozvoje EU. Navazuje na předchozí zkušenosti s iniciativou INTERREG, konkrétně na program Interreg III, který byl uplatňován v období 2000-2006.¹⁶

Prostředky pro realizaci tohoto cíle plynou z Evropského fondu regionálního rozvoje, který je přiděluje do operačních programů **přeshraniční spolupráce** (týká se regionů úrovně NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státu), **Meziregionální spolupráce** (všechny členské státy EU a také Norsko a Švýcarsko) a **Nadnárodní spolupráce** (EU rozdělena do několika zón). V rámci České republiky mohou tento cíl využít všechny regiony včetně hlavního města Prahy.¹⁷

Tabulka 1: Cíle pro období let 2007-2013

Cíle 2007-2013	Fondy 2007-2013
Konvergence	Evropský fond regionálního rozvoje Evropský sociální fond Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Evropský fond regionálního rozvoje Evropský sociální fond
Evropská územní spolupráce	Evropský fond regionálního rozvoje

Zdroj: Evropská Komise, 2009

Hlavním nástrojem pro realizaci evropské politiky **hospodářské a sociální soudržnosti** a jejich cílů jsou fondy EU. Právě jejich prostřednictvím dochází k efektivní alokaci finančních prostředků určených ke snižování ekonomických a sociálních disparit mezi členskými státy a jejich regiony. Vše probíhá v souladu s pěti hlavními principy regionální politiky EU: princip koncentrace, programování, partnerství (komplementarity), doplňkovosti (adicionality), monitorování a vyhodnocování.¹⁸

¹⁵ *Alokace financí v ČR pro SF a FS na období 2007-2013*: c.d.

¹⁶ Program Interreg III pro období 2000 - 2006 je nástrojem pro překonání nevýhod plynoucích z příhraniční pozice dané oblasti.

¹⁷ *Evropská územní spolupráce*. Fondy Evropské unie [online]. [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace>>.

¹⁸ Podrobněji: MAREK, Dan a kol.: c.d., 2004, s. 19.

1.3 Nástroje regionální politiky

Snaha o lepší koncentraci a efektivnost při využívání finančních prostředků regionální politiky EU se projevila také ve snížení počtu jejich nástrojů. V období 2007-2013 má k dispozici pouze tři nástroje: strukturální fondy - Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond; třetím nástrojem je Fond soudržnosti (Kohezní fond).

1.3.1 Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

ERDF (European Regional Development Fund) se zaměřuje na posilování hospodářské a sociální soudržnosti členských států Unie vyrovnáváním regionálních disparit. „ERDF byl založen v roce 1972, fungovat začal od roku 1975 a od roku 1988 je integrován do regionální politiky EU.“¹⁹ K prioritním oblastem pro financování patří rozvoj technologií a inovací, ochrana a zlepšování životního prostředí, podpora malých a středních podniků; důležitou roli představují investice do infrastruktury.

1.3.2 Evropský sociální fond (ESF)

ESF (European Social Fund) je nejstarším ze všech strukturálních fondů, jeho vznik umožnila už Římská smlouva a v současné době je hlavním nástrojem sociální politiky a politiky zaměstnanosti EU.²⁰ Cílem fondu je zvyšování zaměstnanosti, proto poskytuje rizikovým skupinám obyvatel pomoc na trhu práce vytvářením nových pracovních příležitostí v rámci Unie.

1.3.3 Fond soudržnosti (CF)

Fond soudržnosti (Cohesion Fund) neboli Kohezní fond byl ustaven Maastrichtskou smlouvou, a je tedy nejmladším z rodiny fondů EU. Je třeba zdůraznit, že Fond soudržnosti není strukturálním fondem. Na rozdíl od strukturálních fondů neposkytuje pomoc jednotlivým regionům, ale členským státům, které se dostaly do problémů souvisejících se vznikem hospodářské a měnové unie. Prostředky z tohoto fondu se vztahují na členské státy s HDP na obyvatele nižším než 90 % průměru EU, tedy na nové členské státy (vyjma Kypru), Řecko a Portugalsko.²¹

Fond soudržnosti se soustřeďuje hlavně na velké investiční projekty v oblasti životního prostředí a dopravní infrastruktury.

¹⁹ MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007, s. 30-32.

²⁰ Tamtéž.

²¹ Tamtéž.

1.3.4 Změny zavedené Lisabonskou smlouvou

Obecným cílem kohezní politiky je podle článku 174 Lisabonské smlouvy (konsolidovaného textu Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy) zaměření pozornosti Unie na „*snížování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů*“ a rovněž činnost vedoucí k posilování hospodářské, sociální (a **územní**) soudržnosti za účelem podpory harmonického vývoje EU.²² Lisabonská smlouva tak nově rozšířila obsah pojmu koheze o územní (teritoriální) rozměr – s cílem určit rozvojový potenciál regionů EU.

1.4 Finanční rámec 2007-2013

„Finanční perspektiva představuje víceletý finanční rámec EU, který je přijímán ve formě meziinstitucionální dohody, tj. dohody mezi Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou EU.“²³

Konečná podoba finanční perspektivy 2007-2013 byla schválena na summitu Evropské rady 16. prosince 2005. Na základě toho je možné vyvodit, že EU bude v období 2007-2013 hospodařit s částkou téměř 862,4 mld. EUR (zhruba 25 bilionů korun). Objem finančních prostředků na tři cíle regionální politiky dosáhne výše 308 mld. EUR (v cenách roku 2004), což je více než třetina celkového rozpočtu Unie.²⁴

Tabulka 2: Rozdělení prostředků podle priorit

Cíl	Alokace v %	Alokace v mld. EUR
Konvergence	81,7 %	251,30
v ČR	97,1 %	25,89
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	15,8 %	48,79
v ČR	1,6 %	0,42
Evropská územní spolupráce	2,4 %	7,50
v ČR	1,3 %	0,39

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj: *Alokace financí v ČR pro SF a FS na období 2007-2013* [online]. MMR [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <http://www.cpkp.cz/regiony/file_download/204>.

²² Rada Evropské unie: *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie* [online]. Úřední věstník Evropské unie ze dne 30. března 2010 [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:CS:PDF>>.

²³ *Finanční perspektiva 2007-2013* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/a124d741-6db0-409b-bc11-01e1d0894b4a/Financni-perspektiva-2007%E2%80%942013>>.

²⁴ Tamtéž.

Pro Českou republiku je nejdůležitější alokace financí z rozpočtu EU právě v oblasti strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. V období 2007-2013 se jedná o částku 26,7 mld. EUR (bez domácího spolufinancování ve výši 15 %), přičemž na strukturální fondy připadne cca 516 mld. Kč a na Fond soudržnosti cca 258 mld. Kč. Podíl evropských fondů na financování veřejných projektů vzroste až na 85 %.²⁵

Při vytváření finančního rámce na období 2007-2013 se Evropská komise, Evropská parlament a členské státy shodly na tom, že pokud se některá ze zemí v letech 2007 až 2009 odchýlí od předpokládaného hospodářského růstu o více než 5 %, bude výše její alokace automaticky upravena. V roce 2010 skutečně došlo k přehodnocení výdajů na regionální politiku EU: „*Evropská Komise oznámila, že Česká republika, Slovensko a Polsko budou z evropských fondů moci v letech 2011-2013 vyčerpat o miliardu eur více. V případě České republiky to znamená, že k původním 26,7 miliardám eur, na něž má v letech 2007-2013 nárok, přibude v následujících letech dalších 237 milionů eur (zhruba 6 miliard korun).*“²⁶

Na následující tabulce (srov. tabulka 3) a grafu bych rád dokumentoval skladbu výdajových položek rozpočtu EU v roce 2011. Mým cílem je ukázat především dominanci dvou kapitol, a to kapitoly „Udržitelný růst“ a kapitoly „Přírodní zdroje“. Ostatní kapitoly jsou v porovnání se dvěma dominantními výrazně menšinové. V rámci těchto dvou stojí za povšimnutí především položka *Koheze* a položka *Zemědělství*, které spolu vedou letitý boj o získání pozice prioritní výdajové položky. Procenta z celkového rozpočtu pro rok 2011 ukazují, že dříve masivně protěžovaná společná zemědělská politika (30,2 %) je nahrazena politikou regionální (36,0 %). Potvrzují se tak spekulace z doby ustavení současného finančního rámce, které předpokládaly právě tento vývoj, tedy nahrazení společné zemědělské politiky politikou regionální. Otázkou je, zda jde o krok správným směrem? Jestliže chce EU v budoucnu směřovat k vytvoření tzv. Spojených států evropských – ustavení evropské federace – potom musí vynakládat náležité finanční prostředky na podporu svých regionů; na snižování regionálních disparit členských zemí a jejich regionů. Jen tak lze překonat nerovnoměrný vývoj v rámci celku EU. Otázkou je, jaký prostor v rámci tohoto celku zůstává pro autonomii regionů?

²⁵ *Alokace financí v ČR pro SF a FS na období 2007-2013: c.d.*

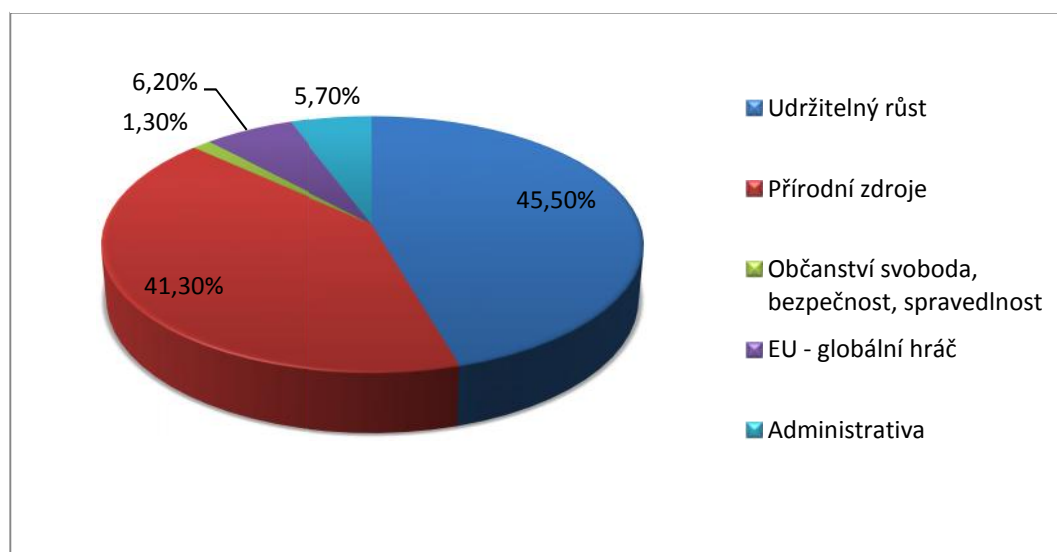
²⁶ ZAHRADNÍK, Petr a kol.: *Česko dostane z Bruselu více peněz*. Měsíčník EU aktualit, 2010, č. 80, květen 2010, s. 7-8.

Tabulka 3: Rozpočet EU a jeho výdajová struktura

2011: rozpočet EU – 141,9 mld. EUR = 1,13 % HDP EU

Položka	Částka (v mld. Kč)	Procenta z celkového rozpočtu
Udržitelný růst, z toho:	64,5	45,5 %
• Konkurenceschopnost	13,5	9,5 %
• Koheze	51,0	36,0 %
Přírodní zdroje, z toho:	58,7	41,3 %
• Zemědělství	42,9	30,2 %
• Rozvoj venkova, životní prostředí a rybolov	15,7	11,1 %
Občanství, svoboda, spravedlnost	1,8	1,3 %
EU – globální hráč	8,8	6,2 %
Administrativa	8,2	5,7 %

Graf 1: Rozpočet EU2011 a jeho výdajová struktura

Zdroj: European Commission: EU Budget in detail. EU Budget 2011 [online]. 15. prosince 2010 [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/budget/budget_detail/current_year_en.htm>.

V souvislosti s finanční pozicí ČR v EU se často objevuje otázka, zda ČR dostává z rozpočtu EU více, než do něj odvádí. V posledních letech si ČR udržuje pozici tzv. čistého příjemce vůči společnému evropskému rozpočtu – příjmy převyšují výdaje. Za toto pozitivní saldo vděčí právě příjmům ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Domácí euroskeptikové tak mají další téma k zamyšlení. EU umí být i štědrá!

2. Aplikace regionální politiky Evropské unie v České republice

Vstup České republiky do Evropské unie a její participace na strukturální politice byl podnětem pro přípravu a vypracování celé řady strategických a programových dokumentů. Všechny dokumenty pro aplikaci regionální politiky EU v ČR bylo třeba harmonizovat s mechanismy užívanými v EU. Postupné snahy o přizpůsobení české regionální politiky politice evropské evidujeme od konce 90. let. Problémem, který dodnes přetrvává a měl by být odstraněn, je dvojkolejnost a komplikovaná struktura české regionální politiky, která je prováděna na dvou úrovních – republikové (tvorba *Národního rozvojového plánu*) a regionální (dokument *Strategie regionálního rozvoje v ČR*), který se zabývá financováním rozvoje z českých zdrojů.²⁷ Cílem této kapitoly je analýza základních strategických a programových dokumentů nutných pro aplikaci regionální politiky EU v ČR. Budou rovněž představeny české operační programy vycházející z těchto dokumentů. Pozornost bude věnována klasifikaci územních statistických jednotek (CZ-NUTS).

2.1 Programování evropské regionální politiky

V předchozí kapitole byla představena částka 26,7 miliard EUR, kterou může ČR z evropských fondů v programovém období 2007-2013 získat. Cesta k těmto penězům vede skrze celou řadu dokumentů a princip programování. Programování je dalším nástrojem pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). Je založeno na rozdělování prostředků Společenství prostřednictvím víceletých rozvojových programů. V této souvislosti jsou nejdůležitějším legislativním dokumentem na úrovni EU **Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost** (dále jen SOZS), které „*vyme-
zují orientační rámec pro intervenci Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti v členských státech EU.*“²⁸

Postup programování bychom mohli rozdělit do dvou fází. První fáze zahrnuje tvorbu základních programových dokumentů, které jsou zasílány členskými státy Komí-

²⁷ Podrobněji: PACASOVÁ, Martina: *Postavení VÚSC v implementaci regionální politiky EU v ČR: bakalářská práce*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2006, 34 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. et Mgr. Vít Dočkal.

²⁸ SOZS schválila Rada EU a Evropský parlament dne 6. října 2006. Slovník pojmů: *Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost (SOZS)* [online]. Fondy Evropské unie. [cit. 8. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/S/Strategicke-obecne-zasady-Spolecenstvi-pro-soudrzn->>.

si ke schválení a které představují smlouvu mezi členským státem a Komisí. Druhá fáze spočívá v samotné realizaci konkrétního projektu, jež má být financován.

Co se týče programových dokumentů členských států, rozlišujeme obecně dva druhy systémů – **vícestupňový** a **zjednodušený systém**. Nejvýše v hierarchii vícestupňového systému stojí *Národní rozvojový plán*, neboli Plán rozvoje (Development Plan), na nějž navazuje *Rámec podpory společenství* (CSF - Community Support Framework). Nejnižším stupněm jsou operační programy (OP – Operational Programmes). Podle zaměření rozlišujeme sektorové operační programy (SOP) a regionální operační programy (ROP). K operačním programům bývá připojen programový dodatek, kterým je zajišťována implementace programových dokumentů. Zjednodušený systém naproti tomu zahrnuje pouze *Jednotný programovací dokument* (SPD - Single Programming Dokument), který integruje všechny výše uvedené stupně programových dokumentů.²⁹ V zásadě platí, že dokument vyšší úrovně je rozvíjen dokumentem nižší úrovně až na úroveň jednotlivých projektů (viz schéma 1).

Podívejme se nyní souhrnně na mechanismus programování evropské regionální politiky. Tato politika je charakterizována cykly, které odpovídají jednotlivým rozpočtovým obdobím EU. Cykly (programová období) jsou v současné době sedmileté.³⁰ Celý programovací mechanismus začíná u Evropské komise, která na základě svého *iniciačního monopolu* definuje před každým cyklem tzv. **cíle regionální politiky**, které určují výši a způsob přidělování alokovaných finančních prostředků mezi jednotlivé regiony EU (o problematice cílů regionální politiky bylo pojednáno v předchozí kapitole). Finanční prostředky pro tyto cíle jsou čerpány ze tří evropských fondů.

Na definované cíle regionální politiky navazuje vyjednávání mezi jednotlivými členskými státy a EU. Za tímto účelem *mohou* členské státy zpracovat **Národní rozvojový plán** (dále jen NRP) popisující hlavní rozvojové problémy země, který by měl současně definovat priority rozvoje v daném programovém období.³¹

Tvorba tohoto dokumentu je velice důležitá a určuje, kterým směrem se bude domácí regionální politika členských států v aktuálním programovém období ubírat.

---

²⁹ TSAPIKIDOU, G. Danai a kol.: *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace: cesta labyrintem financování EU*. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti, 2003, kapitola 3.

³⁰ Předchozí programové období (čtvrté z pohledu EU) v letech 2000-2006 (vstup ČR v roce 2004 v polovině období). Následující programové období (šesté z pohledu EU) v letech 2013-2020.

³¹ CHOJKOVÁ, Anna; KVĚTOŇ, Viktor a kol.: *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. Praha: IREA, Institut pro strukturální politiku, o. p. s., 2007, s. 10.

2.2 Strategické dokumenty v ČR

V České republice se uplatňuje třífázový plánovací mechanismus – vícestupňový systém. Nejprve je zpracován Národní rozvojový plán, na jehož základě je s Evropskou komisí vyjednáván Národní strategický referenční rámec, v němž jsou představeny jednotlivé operační programy.

2.2.1 Národní rozvojový plán

NRP ČR je dobrovolně sestavovaným dokumentem, který není ze strany EU vyžadován, ale musí být schválen vládou ČR.³² NRP ČR 2007–2013 má mezi programovými dokumenty významné postavení, **definuje strategii rozvoje České republiky pro období 2007–2013**. Tento dokument zajišťuje návaznost SOZS a národních strategických dokumentů. „*Prioritní osy a cíle NRP vycházejí z definované strategie a následně jsou promítnuty do struktury operačních programů. Národní rozvojový plán 2007–2013 dále popisuje nastavení systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Klíčové body tohoto systému budou promítnuty do Národního strategického referenčního rámce.*“³³

První pracovní návrh NRP ČR byl představen zástupci Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen MMR)³⁴ 16. ledna 2006. Jeho přípravou byl pověřen expertní tým pod vedením Řídicího a koordinačního výboru (dále jen ŘKV), který představuje nejvyšší formální institut koordinace přípravy ČR na současné programovací období 2007–2013. V tomto výboru jsou zastoupeny orgány státní správy (příslušná ministerstva), regiony soudržnosti ČR, hospodářská komora, Český statistický úřad a další subjekty, jako jsou např. vysoké školy, podnikatelé, odbory a neziskový sektor.³⁵

---

³² Tamtéž, s. 10.

³³ *Národní rozvojový plán České republiky 2007–2013* [online]. Fondy Evropské unie. [cit. 8. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/Dokumenty/Strategicke-dokumenty/Narodni-rozvojovy-plan-Ceske-republiky-2007-2013>>.

³⁴ Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) je centrálním koordinátorem pro využívání fondů EU v České republice. Pro výkon této funkce byl na MMR zřízen **Národní orgán pro koordinaci (NOK)**, jenž je obdobou obdobných ústředních sladějících institucí v ostatních členských státech Unie.

V kompetenci MMR bylo vytvoření Národního rozvojového plánu, Národního strategického referenčního rámce a dalších oficiálních dokumentů na léta 2007 až 2013. Monitorováním procesu uskutečňování záměrů Národního strategického referenčního rámce se na národní úrovni zabývá Řídicí a koordinační výbor (ŘKV). Výboru předsedá ministr pro místní rozvoj a činnost sekretariátu ŘKV vykonává na ministerstvu Odbor řízení a koordinace Národního strategického referenčního rámce.

³⁵ *Národní rozvojový plán České republiky 2007–2013*: c.d.

NRP představuje významné východisko pro zpracování **Národního strategického referenčního rámce** (dále jen NSRR) ČR pro období 2007-2013 a slouží také jako podkladový materiál pro vyjednávání o podobě NSRR s Evropskou komisí.

2.2.2 Národní strategický referenční rámec

Jelikož se priority rozvoje státu nemusí vždy slučovat s prioritami celoevropskými, existuje NSRR, který představuje spojnici mezi evropskými prioritami uvedenými ve SOZS a národními prioritami regionální politiky uvedenými v NRP. Slouží také jako podklad pro dohadování o finální podobě jednotlivých operačních programů mezi členskými státy EU a Evropskou komisí.

Národní strategický referenční rámec je dalším z programových dokumentů ČR pro využívání fondů EU v období 2007-2013. „Český NSRR popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky HSS v České republice, představuje systém finančních toků fondů EU v ČR a určuje české operační programy pro realizaci politiky HSS.“³⁶

Základem pro zpracování návrhu NSRR byl NRP České republiky, jenž byl vzat na vědomí usnesením Vlády České republiky č. 175/2006. „Národní strategický referenční rámec je rozdělen do dvou hlavních částí – strategické a operační. Strategická část specifikuje zvolenou strategii pro všechny definované cíle politiky soudržnosti EU; základem operační části je seznam operačních programů a rozdělení finančních prostředků mezi tyto programy.“³⁷ Český Národní strategický referenční rámec byl **27. července 2007 přijat Evropskou komisí, následně došlo ke schválení operačních programů, které jsou nyní již v plné činnosti.**³⁸

2.3 Operační programy

Vlastní čerpání finančních prostředků z fondů EU v rámci její regionální politiky je realizováno pomocí tzv. operačních programů. Každá členská země si s Evropskou komisí dojednává strukturu a obsah operačních programů (OP), které tak představují styčný bod mezi třemi hlavními evropskými fondy (ERDF, ESF, FS) a konkrétními příjemci veřejných finančních podpor v členských státech a regionech. „Operační programy jsou

³⁶ Regionální politika EU: *Klíčové strategické dokumenty politiky soudržnosti* [online]. Fondy Evropské unie. [cit. 8. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

³⁷ Centrum pro komunitární práci/Ecconnect: *Připomínkujte národní strategický referenční rámec 2007-2013* [online]. 13. dubna 2006 [cit. 8. února 2011]. Dostupné na <<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=1762278>>. cit. dle MAREK a KANTOR: c.d., s. 39.

³⁸ Regionální politika EU: *Klíčové strategické dokumenty politiky soudržnosti*: c.d.

*popisem souhrnných priorit, řízení a finančních zdrojů a upřesňují oblasti intervencí na národní úrovni i v jednotlivých regionech dané členské země.*³⁹

Rozlišujeme dva druhy operačních programů – **tematické operační programy** nebo **regionální operační programy** (dále jen ROP). Tematické (neboli tzv. sektorové) programy jsou zaměřeny na problematiku daného sektoru či oblasti (např. vzdělání pro konkurenceschopnost, výzkum a vývoj pro inovace, lidské zdroje a zaměstnanost apod.); regionální programy jsou vztaheny na jeden region (NUTS II).⁴⁰

Vláda České republiky po dohodě s Evropskou komisí vyjednala na základě NRP a NSRR pro programové období 2007-2013 celkem 26 operačních programů. Některé operační programy bylo možné využívat již od 1. ledna 2007. Všechny tyto programy akcentují tři nové cíle regionální politiky EU, kterými jsou *Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce*.⁴¹ Celková alokace fondů EU (strukturální fondy a Fond soudržnosti) pro ČR v období 2007-2013, dosahuje v současné době 782, 2 mld. Kč.⁴²

Každý operační program je dále rozpracován do **prioritních os**, které představují hlavní směry intervence – na co mají být alokované finanční prostředky operačního programu použity. Tyto prioritní osy jsou ještě detailněji rozpracovány do oblastí podpory, případně podoblastí podpory, které se stávají nástrojem pro realizaci operačních programů. Právě tyto oblasti podpory vymezují hlavní aktivity, konečné příjemce a způsob realizace jednotlivých operačních programů. Jelikož současné operační programy nejsou zpracovány tak detailním způsobem, aby zde potenciální příjemci našli kompletní informace pro realizaci projektů, vznikají tzv. implementační (prováděcí) dokumenty. V nich je možné nalézt všechny nezbytné informace pro čerpání finančních prostředků, jež nejsou přítomny přímo v operačních programech. Kromě toho by uživatelé měli sledovat konkrétní aktuálně vypsané výzvy daného operačního programu.⁴³

---

³⁹ MAREK a KANTOR: c.d., s. 39-41.

⁴⁰ O problematice NUTS bude pojednáno dále (viz podkapitola 2.4).

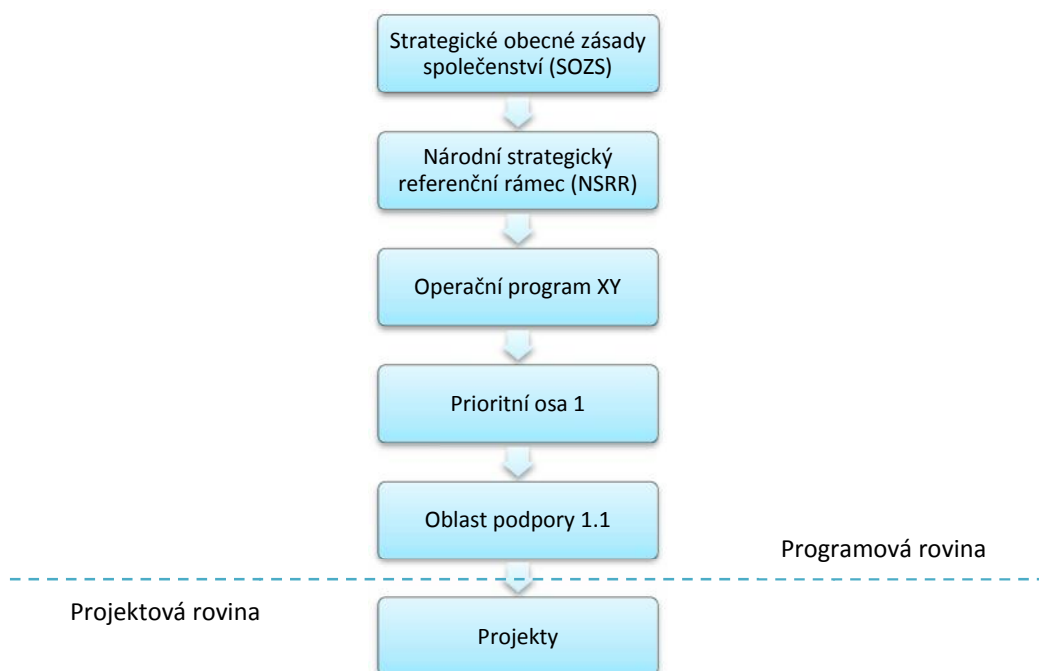
⁴¹ MAREK a KANTOR: c.d., s. 39. Ačkoliv autoři pojednávají pouze o 24 OP, v současné době se mezi OP přiřazují také síťové operační programy EPSON 2013 a INTERACT II, které byly schváleny koncem roku 2007.

⁴² Jedná se o aktuální částku, která kolísá podle měnového kurzu, a jsou do ní započítány již realizované investice minulých let, kdy byl kurz koruny vůči euru vyšší. *Evropské fondy – aktuální stav* [online]. Fondy Evropské unie, stav k 5. lednu 2011 [cit. 9. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=63b540e1-a5f6-41d4-a679-5dcb41e38741>>.

⁴³ CHVOJKOVÁ a KVĚTOŇ: c.d., 2007, s. 11.

Schéma 1: Jak se získává finanční podpora z EU?

Zdroj: *Regionální politika: Jak se finanční podpora z EU získává?* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 9. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>>.

V ČR jsou finanční prostředky čerpány ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti prostřednictvím tří cílů (společné pro všechny členské státy EU) a 26 operačních programů (viz příloha P1). K dispozici jsou také prostředky z dotačních programů pro zemědělství a rozvoj venkova, které je možno využít např. prostřednictvím Programu rozvoje venkova či OP Rybářství. Čeští žadatelé mohou získat finanční pomoc z EU také formou komunitárních programů Evropské komise, dále formou grantů a půjček.⁴⁴

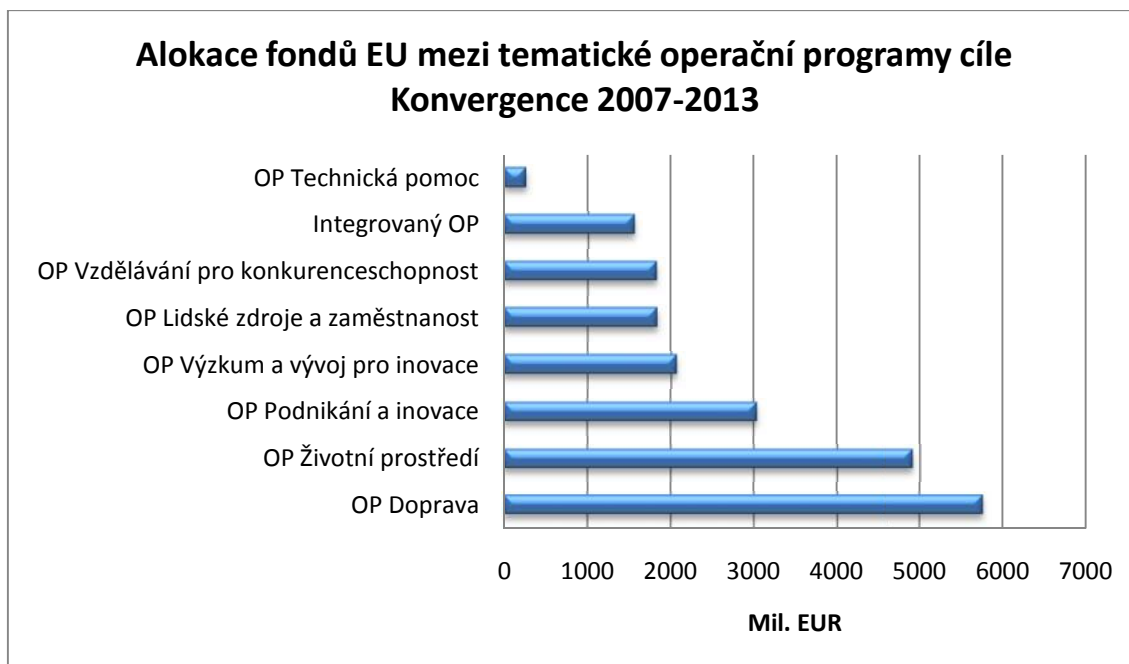
Cíl 1 Konvergence

Tento cíl je v České republice realizován prostřednictvím osmi tematických operačních programů (21,23 mld. EUR) a sedmi regionálních operačních programů (4,66 mld. EUR). Na tento cíl tak celkově připadá částka 25,89 mld. EUR.

Osm tematických operačních programů:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný OP
- OP Technická pomoc

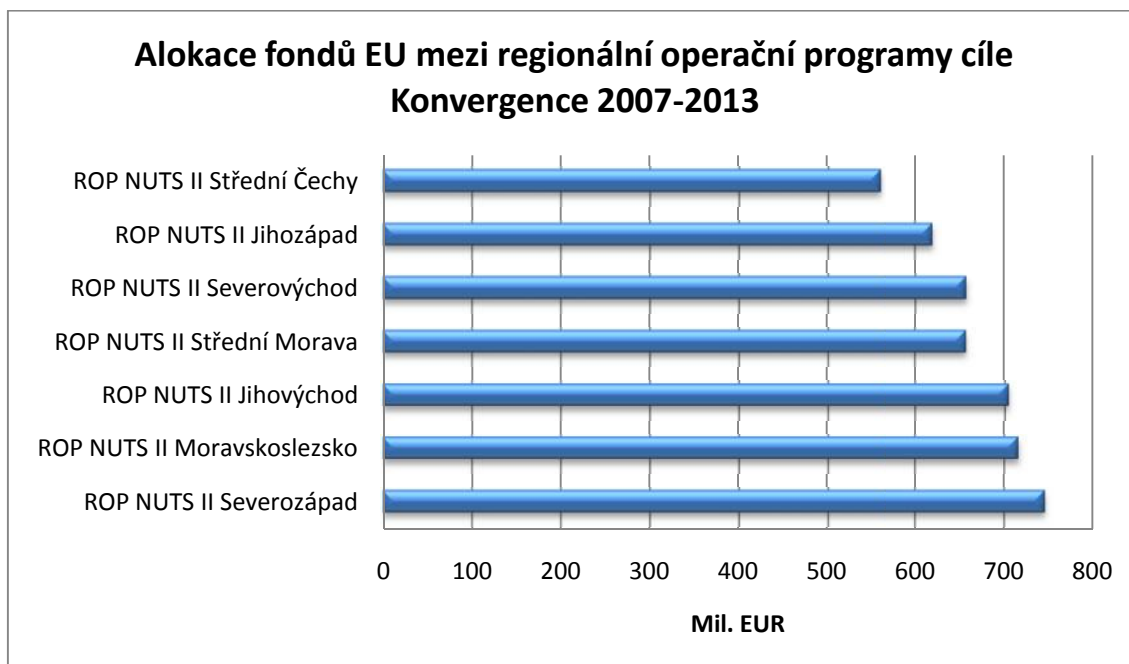
⁴⁴Evropská komise: *Česká republika v EU. Možnosti financování* [online]. [cit. 9. února 2011]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/financing_opportunities/index_cs.htm>.

Graf 2: Zdroj: *Fondy Evropské unie [online]. 2007 [cit. 9. února 2011]. Dostupné na: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.*

Sedm regionálních operačních programů pro regiony soudržnosti (NUTS II):

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Střední Morava

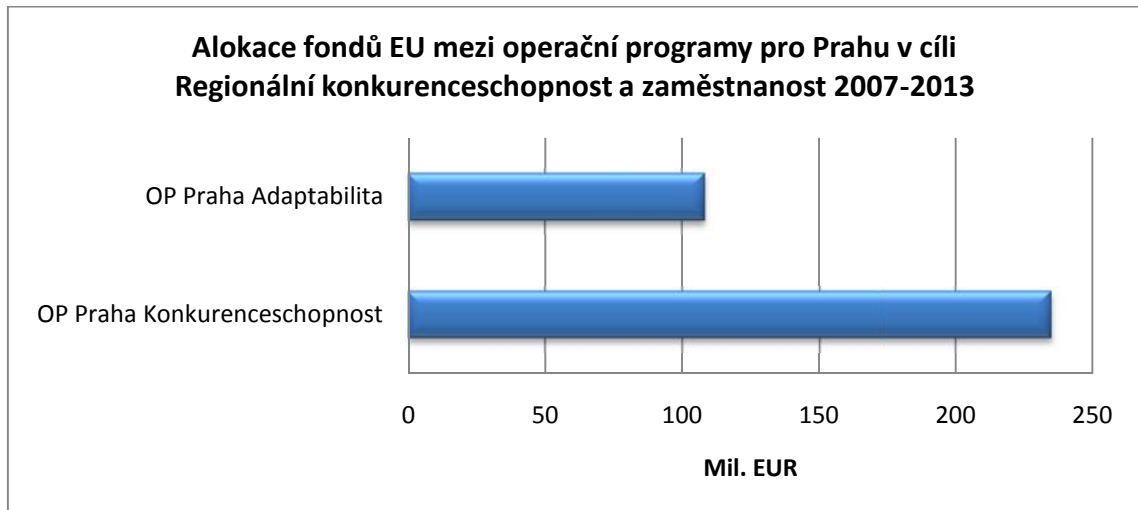

Graf 3: Zdroj: *Fondy Evropské unie [online]. 2007 [cit. 9. února 2011]. Dostupné na: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.*

Cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

V České republice pod tento cíl spadá hl. město Praha se dvěma operačními programy. Z celkové alokované částky na něj v České republice připadá 0,42 mld. EUR.

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

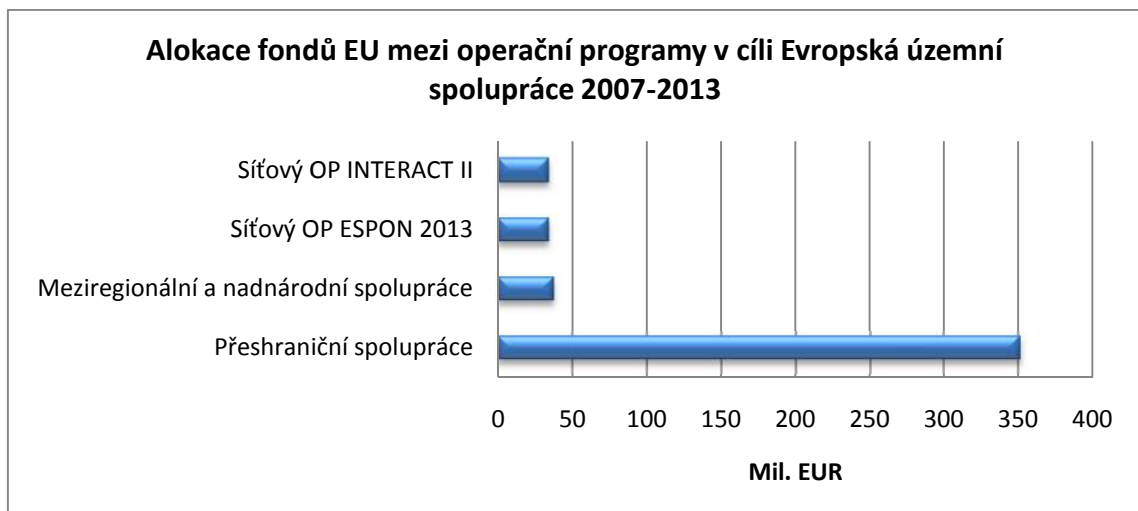

Graf 4: Zdroj: Fondy Evropské unie [online]. 2007 [cit. 9. února 2011].

Cíl 3 Evropská územní spolupráce

V České republice pod tento cíl spadají vybrané regiony a prostředky lze čerpat z devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 mld. EUR.

- Přeshraniční spolupráce – 5 OP
- Síťový OP ESPON 2013
- Mezuregionální a nadnárodní spolupráce – 2 OP
- Síťový OP INTERACT II

Graf 5: Zdroj: Fondy Evropské unie [online]. 2007 [cit. 9. února 2011].

2.4 NUTS

Pro srovnávání regionů z hlediska hospodářských, sociálních a dalších rozdílů byla v roce 1988 zavedena Statistickým úřadem Evropských společenství (Eurostatem) ve spolupráci s ostatními orgány EU klasifikace NUTS (z francouzského La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques), což v překladu znamená územní statistická jednotka. Tato klasifikace obsahuje 6 úrovní NUTS (NUTS 0, NUTS I, NUTS II, NUTS III, NUTS IV a NUTS V), které představují velikostní skupiny. Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou. Klasifikace je používána zejména pro úkoly spojené s čerpáním ze strukturálních fondů EU. „**Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS vstoupila v České republice v platnost dnem 1. ledna 2000. Nahradila do té doby platný číselník krajů a okresů (ČKO) a zavedla systém klasifikace územních statistických jednotek používaný v zemích Evropské unie. Současně podchytila nově vzniklé územně správní uspořádání České republiky (14 krajů).**“⁴⁵

Česká republika byla za účelem efektivního získávání finančních prostředků z fondů EU rozdělena na osm tzv. regionů soudržnosti, které jsou tvořeny jedním nebo více českými kraji (viz obrázek 1). Prostředky z regionální politiky EU totiž směřují především do územních celků s počtem obyvatel pohybujícím se mezi 800 tisíci a třemi miliony. Jelikož české kraje těchto počtů obyvatelstva většinou nedosahují, byly vytvořeny regiony soudržnosti **Praha** (Hl. m. Praha), **Severozápad** (Karlovarský a Ústecký kraj), **Severovýchod** (Liberecký, Královehradecký a Pardubický kraj), **Jihovýchod** (Vysočina, Jihomoravský kraj), **Jihozápad** (Plzeňský, Jihočeský kraj), **Střední Čechy** (Středočeský kraj), **Moravskoslezsko** (Moravskoslezský kraj) a **Střední Morava** (Olomoucký a Zlínský kraj) vedené Regionálními radami regionů soudržnosti. V souladu s evropskou terminologií (s klasifikací NUTS) jsou tyto regiony označovány jako NUTS II.⁴⁶

Zvláštní postavení v rámci regionů soudržnosti má hlavní město Praha, která díky své ekonomické vyspělosti nesplňuje kritéria pro příjem prostředků z finančně nejobjemnějšího cíle regionální politiky, a to cíle Konvergence, jenž je určen převážně na podporu méně vyspělých regionů Unie.

⁴⁵ PEKOVÁ, Irena: *Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS)-2008* [online]. ČSÚ, 26. března 2010 [cit. 10. února 2011]. Dostupné na <http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/uvod_nuts_2008>.

⁴⁶ Regionální politika: *Regiony pro regionální politiku* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 10. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

Prahy jako území, jehož HDP překračuje 75 % průměru EU, se jako jediného regionu soudržnosti v ČR týkají programy spadající pod cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. K tomu účelu jsou zřízeny dva operační programy: OP Praha – Konkurenceschopnost a OP Praha – Adaptabilita. Celkově lze konstatovat, že do hlavního města plyne z důvodu dynamického vývoje její ekonomiky menší objem peněz, než do ostatních regionů našeho státu.⁴⁷

Obrázek 1: Oblasti NUTS II a NUTS III České republiky

Zdroj: Regionální politika EU: Regiony pro regionální politiku [online]. Fondy Evropské unie [cit. 10. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

Tabulka 4: Členění území České republiky dle NUTS

Úroveň	Název	Jednotek
NUTS I	Stát (celé území ČR)	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
NUTS IV (LAU I)	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
NUTS V (LAU II)	Obce	6 249

Zdroj: Regionální politika: Co znamenají zkratky NUTSI, NUTSII, NUTSIII [online]. Fondy Evropské unie [cit. 10. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>. Vedle soustavy NUTS existuje i soustava LAU, která nahrazuje dřívější stupně NUTS (IV, V).

⁴⁷ Tamtéž.

2.5 ROP NUTS II Střední Morava

Regionální operační program NUTS II Střední Morava (dále jen ROP SM) je určen pro region soudržnosti Střední Morava sestávající z Olomouckého a Zlínského kraje. „Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury, odstraňování ekologických zátěží.“ Řídícím orgánem ROP SM je Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava se sídlem v Olomouci, která je zodpovědná za rozdělování evropských peněz. Hlavními orgány Regionální rady jsou předseda, Výbor Regionální rady, Úřad regionální rady (výkonný orgán) a Monitorovací výbor ROP SM. ROP SM je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF).⁴⁸

„Regionální operační program NUTS II Střední Morava (ROP SM) spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno **657,39 mil. EUR**, což činí přibližně **2,46 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**.“ Na základě principu spolufinancování může být z českých veřejných zdrojů navíc financování programu navýšeno o dalších 116,01 mil. EUR. Operační program byl schválen Evropskou komisí dne 3. 12. 2007.

ROP SM obsahuje celkem **4 prioritní osy** (*Doprava, Integrovaný rozvoj a obnova regionů, Cestovní ruch a Technická asistence*) a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí/podoblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

ROP SM nepatří mezi nejbohatší operační programy, ale i přesto je zde stále dostatek zdrojů k financování rozvojových projektů. Je třeba jednat, protože kdo jednou stál, stojí opodál. Zdroje, které nejsou plně využívány, mohou být nenávratně ztraceny v podobě krácení dotací a relokací finančních prostředků.

Tato kapitola nás přivedla na rozhraní mezi programovou a projektovou rovinou (viz schéma 1). Byl představen ROP SM, který bude hrát klíčovou roli v další části práce, která se zabývá především projektovou rovinou regionální politiky EU.

---

⁴⁸ Regionální operační programy: *ROP NUTS II Střední Morava* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 9. března 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/d67b43ba-143b-4541-9624-8f9943ac3c15/ROP-NUTS-II-Stredni-Morava>>.

3. Od programů k projektům

Hlavním cílem této kapitoly bude přinést uspokojivou odpověď na otázky, kdo může žádat o peníze z evropských fondů; co je to projekt; jaké projekty jsou financovány; jak probíhá projektový cyklus, atd. V předchozí kapitole jsme se zabývali skladbou českých operačních programů a uvedeny rovněž byly alokované částky z celkového rozpočtu Unie. K tomu, aby se tyto finanční prostředky dostaly tzv. „k lidem“, je zapotřebí konkrétních projektů, které jsou finálním nástrojem pro implementaci regionální politiky EU.

3.1 Co je projekt?

Podle jedné z definic je projekt chápán jako „*série aktivit, které jsou zaměřené na plnění jasně specifikovaných cílů v rámci určité časové periody a s definovaným rozpočtem.*“⁴⁹ K formálním náležitostem projektu patří: jasně identifikované zúčastněné strany, včetně primární cílové skupiny a konečných příjemců; jasně definovaná koordinace, management a finanční uspořádání; monitorovací a hodnotící systém k podpoře výkonného managementu; odpovídající úroveň finanční a ekonomické analýzy, která indikuje, že projektové přínosy budou vyšší než náklady.⁵⁰

„*Projektem v kontextu fondů EU se rozumí konkrétní ucelený podrobně rozpracovaný projektový záměr, který je součástí projektové žádosti. Projekt v sobě zahrnuje soubor aktivit směřujících k dosažení předem stanoveného a jasně definovaného cíle a je limitován určitým časem a rozpočtem.*“⁵¹ Co je tedy podstatou úspěšného projektu? Projektové řízení akcentuje především splnění požadovaných cílů⁵² a účelu daného projektu - samozřejmě v rámci daného časového harmonogramu a s dostupnými finančními prostředky. Typickými omezeními projektu jsou **rozsah** (scope), **čas** (time)

---

⁴⁹ Project Cycle Management Guidelines: *What is a project?* [online]. European Commission, March 2004, s. 8 [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/europeaid/multimedia/publications/documents/tools/europeaid_adm_pcm_guidelines_2004_en.pdf>.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ Slovník pojmů: *Projekt* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 20. února]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Projekt>>.

⁵² Naplnění požadovaných cílů, tj. splnění parametrů, můžeme rozdělit do tří kategorií:

* věcné - CO se musí udělat (JAK kvalitně)

* časové - KDY se to má udělat

* nákladové - ZA KOLIK se to musí udělat (spotřebovaná práce, finance)

a **rozpočet** (budget).⁵³ Pro zajištění úspěšného projektu je nutné harmonizovat cíle projektu s cíly některého z operačních programů. Důležitým aspektem je také naplnění očekávání a spokojenost všech zúčastněných stran, které jsou na projektu zainteresovány. Neméně důležité je samozřejmě také plnění výše uvedených omezení projektu.

Všechny operační programy, poskytující finanční prostředky z evropských fondů, vyžadují plnění administrativních a účetních náležitostí; jejich včasné, bezchybné a úplné zabezpečení je podmínkou bezproblémového vyplácení dotací. Efektivita projektového řízení proto spočívá ve zpracování průběžných zpráv o stavu projektu, finančních výkazů a dalších administrativních úkonů podmiňujících bezproblémové poskytnutí dotace, aby se předešlo možným rizikům v podobě neúspěšného projektu.

„Jestliže má být projekt úspěšný, jeho cíle musí korespondovat s cíli odpovídajícího operačního programu, navázány na jeho konkrétní prioritu a oblast podpory.“⁵⁴ Celkový průběh projektu ukazuje následující schéma. Následné hodnocení projektů a jejich výběr k financování je komplexní záležitostí a zahrnuje v sobě mnoho obligatorních podmínek a náležitostí, které jsou hodnotiteli zohledňovány.

Schéma 2: Obecná osnova projektu

Zdroj: Slovník pojmů: Projekt [online]. Fondy Evropské unie [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Projekt>>.

⁵³ Omezení projektu - tzv. trojimperativ.

⁵⁴ MAREK a KANTOR: c.d., s. 62.

3.2 Typy projektů: investiční a neinvestiční projekty

Rozlišujeme dva typy projektů, a to projekty *investiční* a *neinvestiční*. **Projekty investiční** (tzv. tvrdé projekty) jsou zaměřeny zejména na výstavbu a nákup nemovitostí, nákup nových strojů a technologií, tedy na pořízení investičního majetku. Předmětem projektů je pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.⁵⁵ Tento typ „infrastrukturních“ projektů je financován především z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF).

Naproti tomu **neinvestiční projekty** (tzv. měkké projekty) se nezaměřují na pořízení majetku, ale podporují tzv. měkké aktivity, tj. například vzdělávání, rekvalifikace, organizace volnočasových aktivit, poskytování sociálních služeb (zavádění nových vzdělávacích programů či inovativních forem, apod.). Spadají sem ale také projekty zaměřené na podporu služeb v oblasti cestovního ruchu a technické pomoci.⁵⁶ Na financování tohoto typu projektů se podílí především Evropský sociální fond (ESF).

3.3 Jak připravit a řídit projekt

Řízení projektů ve vztahu k evropským dotacím je proces, který se stal aktuálním po vstupu ČR do EU. Od klasického řízení projektu se v zásadě neliší, přesto vykazuje určitá specifika. Zahrnuje administrativně-procesní kroky, které bude muset potencionální žadatel podstoupit při přípravě a realizaci životaschopného projektu.

Na počátku každého projektu stojí nápad budoucího realizátora projektu. Cesta od nápadu k jeho vlastní realizaci je však poměrně složitá a dlouhá. Pro životaschopný projekt je nezbytný správně načrtnutý **projektový záměr** neboli tzv. „projektová fiche“, jež popisuje základní myšlenky projektu, navržený způsob jeho financování, ale také výstupy, výsledky a dopady projektu.⁵⁷ Projektový záměr je tedy něčím, co můžeme nazvat „nápad na papíře“. Důležitá je i volba „týmových partnerů“ a posouzení jejich odborné způsobilosti, neboť právě z nich bude sestaven přípravný a realizační tým k řízení projektu. Zpracovaný projektový záměr se stane nástrojem pro jednání s partnery a ve finální podobě bude sloužit jako podkladový materiál pro konzultaci s řídicím orgánem operačního programu, kterému hodláme žádost o podporu podat.

⁵⁵ Slovník pojmů: *Investiční projekt* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/I/Investicni-projekt>>.

⁵⁶ Slovník pojmů: *Neinvestiční projekt* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/N/Neinvesticni-projekt>>.

⁵⁷ Regionální informační servis: *Jak připravit a řídit projekt „v kostce“* [online]. RISy.cz [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <http://www.risy.cz/img/pruvodce_projektem/System_rizeni_projektu.pdf>.

3.4 Projektový cyklus

Projektový cyklus je základní metodickou pomůckou, jež specifikuje nezbytné náležitosti v procesu řízení projektů. Tento proces zahrnuje prvotní promyšlení projektového záměru, pokračuje nalezením vhodného dotačního titulu a zdroje financování, zpracováním žádosti, předložením žádosti k posouzení, uskutečněním projektu, administrací a finálním vyhodnocením projektu.

3.4.1 Identifikace a formulace záměru

Po formulaci myšlenky nového projektu je třeba zjistit, zda pro daný projektový záměr vůbec existuje možnost čerpat finanční podporu z fondů Unie. Je třeba zjistit, který operační program by pro získání dotace na realizaci projektu připadal v úvahu. Při tom můžeme vycházet buď ze sféry zamýšlené činnosti (tematické OP), nebo z regionu, ve kterém bude projekt realizován (regionální operační programy, programy pro Prahu a programy přeshraniční spolupráce).

3.4.2 Přípravná fáze projektu (posouzení)

Projekt musí být v souladu se záměry operačního programu, z něhož se chystáme čerpat podporu. Je rovněž třeba zohlednit kritérium obecné prospěšnosti, které spočívá v tom, že finanční a technická pomoc z EU je zaměřena na projekty veřejně prospěšné, které přispějí ke zlepšení sociálního a ekonomického prostředí v členských zemích a jejich regionech.⁵⁸ O finanční pomoc na základě předložených projektů mohou žádat obce a kraje, podnikatelé, neziskové a příspěvkové organizace, školy, univerzity, centra vědy, vývoje a výzkumu, státní správa a veřejné instituce. Je třeba si uvědomit, že dotace jsou poskytovány především na rozvojové a inovativní projekty žadatelů, které přinášejí širší sociální a ekonomický užitek. Proto uspějí hlavně ty projekty, které přispívají k rozvoji dopravy a dopravní infrastruktury, ochraně životního prostředí, rozvoji lidských zdrojů nebo k posílení konkurenceschopnosti ČR apod.⁵⁹

V konkurenci předkládaných projektových žádostí skutečně uspějí jen ty nejlepší projekty. Průzkumy ukazují, že si čeští realizátoři projektů již dostatečně osvojili

---

⁵⁸ Informace o fondech EU: *Jak na projekt* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b5ae5875-2a78-4caf-ad4d-298ac30de4c9/Jak-na-projekt>>.

⁵⁹ Informace o fondech EU: *Jaké projekty jsou financovány z fondu EU?* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 21. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>>.

hlavní zásady projektového řízení a jeho požadavků, o čemž svědčí 22% nárůst žádostí za rok 2010: „Celkem se od začátku programového období počet podaných projektů vyšplhal na 43 675 v celkové hodnotě 964, 9 miliard korun. Z toho bylo schváleno již 19 923 projektů za 433,3 miliard korun.“⁶⁰ Otázkou však je, zda kromě kvality projektů nehrají roli i jiné blíže nespecifikované faktory?!

Vzhledem k tomu, že jednotlivé operační programy přijímají projektové žádosti v rámci systému tzv. **výzev**, tedy časově limitovaných úseků k podání žádosti o dotaci, měli by žadatelé sledovat aktuálně vyhlášené výzvy na internetových stránkách operačních programů, případně na webových stránkách www.strukturalni-fondy.cz. Řadu informací se mohou dovědět na bezplatné telefonní lince EUROFONU 800 200 200 nebo mohou přímo kontaktovat pracovníky jednotlivých řídicích orgánů operačních programů. Je ovšem nezbytné jednat rychle a připravit projektovou žádost s předstihem, neboť časové „okno“ výzvy bývá otevřeno pouze několik týdnů až měsíců.⁶¹

Příprava projektové žádosti, jež je klíčovým dokumentem ve snaze získat finance z evropských fondů, by měla začít včas, aby v ní nechyběly žádné formální náležitosti a nemusela být při hodnocení vrácena k přepracování, nebo vyřazena pro možné nedostatky. Tato přípravná fáze projektu je vsutku důležitá, proto by žadatelé měli dostatečně využívat možnost konzultace s pracovníky řídicího orgánu a vzít v potaz existenci nejrůznějších příruček a metodických pokynů připravených odpovídajícím operačním programem. Žádosti musejí být vyplňovány v elektronické podobě, pouze u dotačních programů na úrovni krajů či jednotlivých ministerstev přetrvává klasická papírová forma. Většina operačních programů pro zadávání žádostí využívá internetovou aplikaci BENEFIT7, jejímž zadavatelem je Centrum pro regionální rozvoj ČR.⁶² OP Životní prostředí připravil pro žadatele elektronické prostředí BENE-FILL a OP Podnikání a inovace využívá eAccount. Všechny vyjmenované aplikace jsou k dispozici na adrese <https://www.eu-zadost.cz/stromFormularu.aspx>.⁶³

---

⁶⁰ Údaje platné k 5. 1. 2011. Informace o fondech EU: *Aktuální stav čerpání. Leták „Evropské fondy – aktuální stav“* [online]. Fondy Evropské unie, 5. ledna 2011 [cit. 21. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=63b540e1-a5f6-41d4-a679-5dcb41e38741>>.

⁶¹ Informace o fondech EU. *Jak na projekt*: c.d.

⁶² Centrum pro regionální rozvoj České republiky (CRR ČR) je státní příspěvková organizace založená ministerstvem pro místní rozvoj, která již od roku 1997 aktivně podporuje regionální politiku vlády ČR. Více na www.crr.cz.

⁶³ Informace o fondech EU. *Jak na projekt*: c.d.

Příprava projektové žádosti vyžaduje také zpracování příloh, jejichž úplný výčet zveřejňují jednotlivé operační programy na svých webových stránkách. Jsou jimi přílohy jako logický rámec, studie proveditelnosti, analýza nákladů a přínosů (CBA), rozpočet projektu, apod.⁶⁴ Obecně platí, že mezi projektovými žádostmi má šanci na úspěch ten projekt, který by byl životaschopný a proveditelný i bez finanční dotace.

3.4.3 Schválení projektu

Výběr subjektů, jimž je na základě předložených projektových žádostí přidělena dotace, probíhá na základě celé škály hodnotících a bodovacích kritérií, která jsou předem veřejně dostupná a bývají součástí informací pro danou výzvu.⁶⁵ Hodnocení provádí implementační agentura ve spolupráci s externími hodnotiteli a následně je projekt předán hodnotitelské komisi. Konečné rozhodnutí o schválení nebo zamítnutí projektu provádí řídicí orgán příslušného operačního programu.

O výsledku je žadatel nejprve informován elektronicky, následně je mu zaslán dopis v tištěné podobě. V případě schválení projektu je žadateli v tištěné formě zasláno *Oznámení o poskytnutí dotace* včetně požadovaných příloh. Úspěšní žadatelé jsou současně vyzváni k podpisu **smlouvy o poskytnutí dotace**, která může mít buď charakter *Smlouvy o financování*, nebo *Rozhodnutí ministra o poskytnutí dotace* včetně podmínek programu, případně může jít i o jiný smluvní akt. Následným podpisem smlouvy nastává fáze vlastní realizace předloženého projektu.

3.4.4 Financování

Samotný typ projektu výrazným způsobem ovlivňuje způsob financování. Projekty generující zisk (podnikatelské projekty) mají dotaci sniženou s ohledem na ziskovost projektu. Naproti tomu u dotací na sociální, školské, vědecko-výzkumné, ekologické a další veřejně prospěšné projekty se EU zpravidla podílí 85 % nákladů. Tyto náklady se až na výjimky proplácejí žadatelům zpětně.⁶⁶ V programovacím období 2007-2013 je při fi-

---

⁶⁴ Podrobněji k dané problematice: Regionální informační servis. *Jak připravit a řídit projekt „v kostce“*: c.d.

⁶⁵ Informace o fondech EU. *Jak na projekt*: c.d.

⁶⁶ V souvislosti se zpětným vyplácením je nutné zmínit pravidlo $n+3/n+2$. Pravidlo $n+3/n+2$, které se uplatňuje v programovém období 2007-2013 a které vychází vstříc především tzv. novým členským státům EU, indikuje, že roční rozpočtový závazek jednotlivého OP, který začne platit v roce „n“ musí být realizován, tj. musí být vyčerpán do konce kalendářního roku $n+3$ (pro léta 2007-2010 včetně) resp. $n+2$ (pro léta 2011-2013). Pokud se tak nestane, snižuje se alokace finančních prostředků o nevyčerpanou částku. Podrobněji: Metodické doporučení NOK: *Pravidlo $n+3/n+2$ v programovém období 2007-2013* [online]. Fondy Evropské unie, 4. června 2009 [cit. 21. února 2011]. Dostupné na

nancování jednotlivých projektů nastaven systém tzv. **spolufinancování** (kofinancování) ze strany České republiky, na jehož základě poskytují fondy EU maximálně 85 % alokace a domácí spolufinancování činí 15 % (statní rozpočet, veřejné rozpočty). Z těchto skutečností vyplývá, že příjemci dotací musí po dobu realizace projekt předfinancovat z vlastních zdrojů nebo krýt náklady bankovní půjčkou.⁶⁷ Poskytnutá evropská dotace je účelová, což znamená, že ji lze použít výhradně na účel uvedený ve Smlouvě o financování.

3.4.5 Řízení realizace projektu (monitoring)

Samotná realizace projektu vyžaduje nejen bezchybné financování projektových aktivit, ale také adekvátní administrativu spojenou s řízením projektu, včetně monitorovacích zpráv, které ilustrují, v jaké fázi se daný projekt nachází. Vedle toho informují, jak plníte indikátory nastavené vámi samotnými v projektové žádosti. Seznam monitorovacích indikátorů schvaluje monitorovací výbor a je součástí prováděcího dokumentu operačního programu.⁶⁸

Dále je třeba průběžně vyhotovovat i žádosti o platbu (dále jen ŽoP). Dohodnuté finanční prostředky jsou vypláceny buď po skončení projektu, nebo po jeho jednotlivých etapách, které byly předem naplánovány ve studii proveditelnosti a dalších součástech projektové žádosti.⁶⁹

3.4.6 Hodnocení

Projekt je podrobován hodnocení už v první fázi svými zadavateli, následně je posuzován hodnotiteli na základě příslušných hodnotících kritérií. Celý proces hodnocení projektů a veškeré informace s ním spojené jsou důvěrné. Projekt se hodnotí a analyzuje z hlediska věcné a formální správnosti, přičemž důraz je kladen na technické, finanční, ekonomické a sociální aspekty projektu se současnou analýzou jeho dopadů na tzv. **horizontální témata**.

Horizontální témata sledují za účelem dosažení udržitelného a vyváženého rozvoje regionů podpořených ze strukturálních fondů dva prioritní cíle: *udržitelný rozvoj*

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Dokumenty/Methodiky-a-manualy/FileList/Methodicke-doporuceni-NOK-k-n-3-n-2/Methodicke-doporuceni-NOK-k-n-3-n-2>>.

⁶⁷ Informace o fondech EU. *Jak na projekt*: c.d.

⁶⁸ Plnění monitorovacích ukazatelů projektu je sledováno poskytovatelem podpory pomocí Monitorovacího systému strukturálních fondů (MSSF MONIT), do něhož se průběžně načítají informace z jednotlivých monitorovacích zpráv.

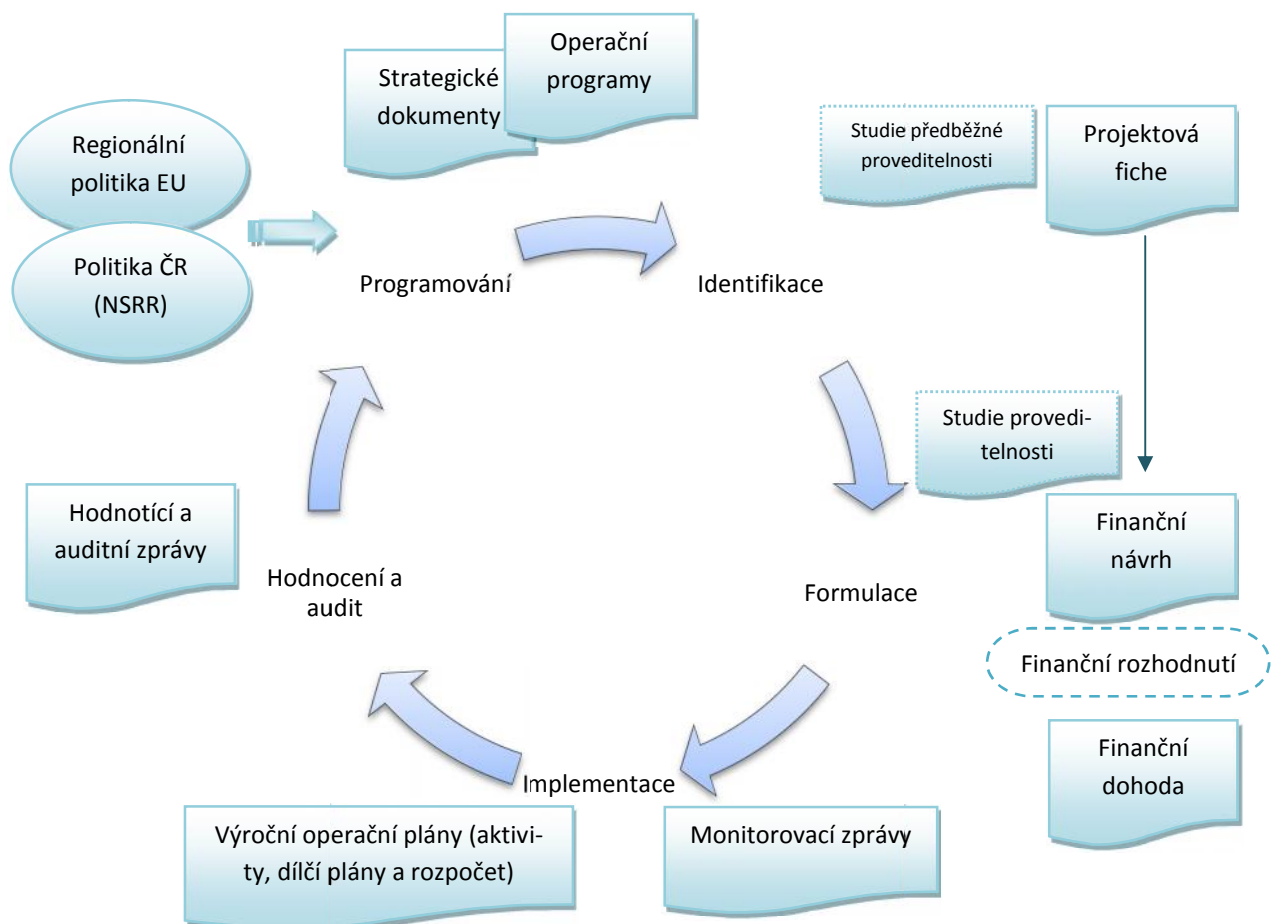
⁶⁹ Tamtéž.

a rovné příležitosti. S tím souvisí i samotná udržitelnost projektu, kterou vyžadují evropské normy. Udržitelnost předpokládá udržení a zachování aktivit, které byly nastar-
továny projektem, i po jeho ukončení. Podstatou je, aby výsledky dosažené projektem
spolufinancovaným EU po určitou dobu (zpravidla pět let) přetrvaly.⁷⁰

Hodnocení lze obecně použít v kterékoliv fázi projektu. Může být provedeno i s pomocí tzv. SWOT analýzy, která slouží k posouzení silných a slabých stránek projek-
tu, příležitostí a rizik. Hodnocení může být rozděleno do několika skupin, kdy se posu-
zuje zdůvodnění projektu, kvalita projektu, řešení realizace projektu a už zmíněná hori-
zontální kritéria, ale obecně je výčet a obsah jednotlivých hodnotících kritérií
v kompetenci řídicího orgánu příslušného operačního programu.

Následující schéma zachycuje průběh čerpání evropských fondů.

Schéma 3: Projektový cyklus

Zdroj: *Project Cycle Management Guidelines:c.d., s. 19.*

⁷⁰ Tamtéž.

3.5 Průběh čerpání strukturálních fondů/Fondu soudržnosti

Pro úplné porozumění procesu implementace strukturálních fondů/Fondu soudržnosti a národních zdrojů je nezbytná znalost jeho průběhu (viz schéma 3).

Vyhlášení výzvy

Řídící orgány příslušného operačního programu vyhláší pravidelně časově vymezené výzvy k předkládání žádostí o podporu, které jsou dále rozpracovány do jednotlivých prioritních os a oblastí/podoblastí podpory.

Hodnocení a výběr projektu

V termínech aktuálně vyhlášených výzev jsou řídicím orgánům předkládány žádosti o podporu, které musí být v souladu s cíli daného OP, z něhož chce žadatel čerpat finanční prostředky. V rámci schvalovacího procesu řídicí orgány hodnotí podané žádosti na základě předem definovaných výběrových kritérií. S žadateli, jejichž žádosti splňují stanovená kritéria, je podepsána smlouva o poskytnutí dotace.

Realizace a proplácení

Platby příjemcům podpory probíhají na základě žádostí o platbu, které příjemce předkládá řídicím orgánům. Platby příjemcům probíhají formou **ex-post** plateb (následné proplácení výdajů již vynaložených příjemcem) či formou **ex-ante** plateb (formou poskytnutí prostředků příjemci před realizací jeho výdajů na projekt).

Veškeré platební nároky musí být podloženy doklady, které prokážou, že se jedná o prostředky vynaložené *efektivně, hospodárně, účelně a transparentně*. Doklady o projektech musí být kdykoliv k dispozici za účelem kontroly/auditů. Uskutečněné výdaje projektu bývají rozdělovány na *celkové a způsobilé výdaje*. **Způsobilé výdaje** jsou takové výdaje na projekt, které mohou být hrazeny z finančních prostředků strukturálních fondů EU a rovněž musí být vynaloženy v souladu s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Rozdíl celkových a způsobilých výdajů představuje výdaje nezpůsobilé.

Certifikace

Systém finančních toků (prostředků z rozpočtu EU) je založen na principu předfinancování ze státního rozpočtu (dále jen SR). To znamená, že podíl EU (až 85 %), který je určen na spolufinancování OP, je nejprve předfinancován z rozpočtu jednotlivých kapitol SR a až poté je podíl EU navrácen zpět do dané kapitoly SR ze zdrojového účtu Plateb-

ního a certifikačního orgánu (dále jen PCO). Aby bylo možné podíl EU předfinancovat ze SR, je nutné, aby jednotlivé kapitoly SR měly ve svém rozpočtu na daný rok dostatečné množství finančních prostředků. Prostředky podílu národního financování ze zdrojů SR (15 %) jsou příjemcům uvolňovány stejným způsobem jako prostředky SR na předfinancování podílu EU (85 %).⁷¹

Certifikace výdajů tedy znamená nejen proplácení dotace žadatelům ze SR, ale také refundace (náhrada/navrácení) těchto částek Evropskou komisí.

Pro úspěšnou a efektivní implementaci strukturálních fondů/Fondu soudržnosti je klíčovým bodem také přepočítávání měnového kurzu CZK-EUR. Vzhledem k tomu, že od počátku programového období došlo k posílení kurzu CZK vůči EUR o cca 12 % - což ve výsledku znamená snižování objemu peněz, které jsou k dispozici - představuje řešení kurzových rozdílů prioritní téma při realizaci regionální politiky EU.⁷²

Problematika evropských fondů je velice složitým tématem, které navíc prochází neustálým vývojem, takže je mnohdy obtížné sledovat, k jakým změnám v daných oblastech vlastně dochází. K největšímu počtu změn dochází přirozeně především v oblasti legislativy EU, kterou je následně nutné harmonizovat s právními předpisy ČR. Také strategické dokumenty ČR vykazují určité nuance. Nelze proto ani zdaleka postihnout všechny aspekty dané problematiky, avšak pro účely této práce budou dostačovat teoretické znalosti z předchozích kapitol, takže je nyní možné přejít k praktické analýze využívání finančních prostředků z evropských fondů ve vybraném regionu na příkladu konkrétního projektu.

Celkově hodnotím přínos fondů EU jako velice pozitivní. Napjaté rozpočty obcí jistě uvítají každou korunu navíc. Díky evropským penězům mohou být vybudovány projekty, které by se své realizace dočkaly třeba až za pár let, nebo v některých případech vůbec. I když základním principem rozdělování peněz z fondů EU je podpora zanedbaných oblastí, což hrdým Čechům může připadat jako dehonestace vlastních regionů, je třeba odhodit veškerou hrdost a tyto peníze se vděkem přijmout. Užitek budou mít všechny zúčastněné strany. Evropské fondy jsou příležitostí, nikoliv samozřejmostí.

---

⁷¹ NOK-MMR: *Aktuální měsíční monitorovací zpráva – leden 2011* [online]. Fondy EU, 23. února 2011 [cit. 23. března 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani/Mesicni-monitorovaci-zprava>>.

⁷² Tamtéž.

4. Realizace vybraného projektu

Následující kapitola se zaměřuje na analýzu využívání finančních prostředků ve vybraném regionu. Z palety operačních programů je pozornost upřena především na ROP NUTS II Střední Morava. Cílem je poskytnout obecný náhled na úspěšnost a aktuální stav čerpání z tohoto operačního programu. V další části je k analýze využívání evropských peněz vybráno město Prostějov a konkrétní dotační titul.

Z celkové částky kolem osmnácti miliard korun (viz podkapitola 2.5), která byla pro Střední Moravu v současném programovém období alokována, zbývá přibližně polovina, což odpovídá tomu, že aktuálně probíhá druhý poločas programového období. Na základě v pořadí již 37. měsíční monitorovací zprávy, kterou pravidelně vydává Národní program pro koordinaci (NOK), je možné konstatovat, že od počátku programového období bylo k 3. únoru 2011 podáno celkem 1 334 žádostí v hodnotě téměř 25,0 mld. Kč (130,6 % z celkové alokace). S příjemci bylo podepsáno 438 Smluv v celkové hodnotě 9,3 mld. Kč (48,6 % z celkové alokace). Ke stejnému datu bylo příjemcům na jejich účty proplaceno 8,3 mld. Kč (43,2 % z celkové alokace) a certifikovány byly výdaje ve výši 6,4 mld. Kč, hodnota představuje 33,5 % z celkové alokace.⁷³

Distribuci dotací z fondů EU prostřednictvím ROP SM lze hodnotit jako efektivní a fungující, o čemž svědčí množství schválených a také proplacených žádostí o podporu. Indikátorem úspěšného fungování ROP SM může být také převis žádostí u každé výzvy, který svědčí o poměrně velké informovanosti žadatelů o finance z EU.

4.1 Projekty města Prostějova

Město Prostějov, které se nachází v jižní části Olomouckého kraje, se nebojí zažádat o dotace na vybrané projekty. Důkazem je nejen vysoká úspěšnost čerpání z ROP NUTS II Střední Morava, ale také úspěšné projekty podpořené z OP Životní prostředí, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a také z Integrovaného operačního programu.⁷⁴ Zdroje přitom čerpá ze všech tří nástrojů regionální politiky (ERDF, ESF, FS).

---

⁷³ Analýza je založena na datech z centrálního monitorovacího systému MSC2007 k 3. únoru 2011. Podrobněji: *Aktuální měsíční monitorovací zpráva – leden 2011* [online]. c.d.

⁷⁴ Od začátku programového období 2007-2013 byly v OP Životní prostředí zatím realizovány čtyři projekty, v OP Lidské zdroje a zaměstnanost tři projekty a v Integrovaném operačním programu právě pro-

Město Prostějov patří k velmi úspěšným žadatelům o dotace z ROP regionu soudržnosti Střední Morava. Evropské peníze z tohoto programu pomohly ve městě s realizací celkem sedmi investic (viz tabulka 5). Aktuální programové období přitom ještě nekončí. Například v roce 2009 bylo na Odboru rozvoje investic Městského úřadu v Prostějově administrováno celkem 21 dotačních akcí od 6 různých poskytovatelů dotací. Celková výše investičních nákladů administrovaných dotačních akcí dosáhla téměř 285 milionů korun. Z toho přidělené dotace představovaly částku 145 milionů korun. Připraveno a podáno bylo celkem 16 žádostí o dotace, z nichž 11 žádostí bylo úspěšných, čtyři neúspěšné, u jedné na počátku roku 2010 nebyl znám výsledek.

Antonín Zajíček, vedoucí Odboru rozvoje investic prostějovské radnice, považuje za největší problém při přípravě projektové žádosti především zvládnutí předložení všech požadovaných podkladů ve stanovených lhůtách. Zvláště problematické bývá vyřešení všech majetkoprávních vztahů a na ně navazujících povolení ve stanovených limitech. Proto město Prostějov v některých případech využívá ke zpracování žádostí služeb specializovaných firem, které mají v oblasti administrace projektů větší zkušenosti. K takové alternativě se uchylují zejména v případech, kdy se akumuluje velké množství žádostí v jednom období, dojde ke změnám v metodice poskytovatele služeb, případně jsou vyžadovány odborně specializované přílohy žádostí.

Také požadavky jednotlivých poskytovatelů dotací vykazují velmi často zásadní odlišnosti, a to nejen co se požadovaných náležitostí dotací týče, ale například také v rámci uznatelných nákladů. Vzhledem k tomu, že Úřad Regionální rady (dále jen ÚRR), který je výkonným orgánem Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, vyžaduje na základě své metodiky přepracování vadných částí žádostí, znamená to v mnohých případech značné administrativní zatížení pracovníků prostějovské radnice. Je proto třeba klást důraz především na maximální pečlivost a přesnost v přípravné fázi projektu. V případě jakýchkoliv nejasností nebo nepředvídatelných událostí je vhodné obrátit se na kompetentní orgán poskytovatele dotace (ÚRR).

V případě ÚRR se mohou často vyskytnout - a také vyskytují - problémy s nejednoznačnou metodikou při administraci a realizaci projektů. Každou prováděnou změnu v projektové žádosti je například nutné hlásit na ÚRR. Proto se město Prostějov

---

bíhá dotace na zpracování územního plánu. Aktuální informace o stavu čerpání jsou dostupné v Seznamu příjemců (List of Beneficiaries) na internetových stránkách www.strukturalni-fondy.cz.

snaží vše plnit na 110 procent, aby předešlo případným neodstranitelným problémům při následných kontrolách a auditech. Zajištění větší průhlednosti metodických pokynů ÚRR a zkvalitnění vzájemné komunikace by proto mělo patřit k prvořadým cílům ve snaze po zefektivnění procesu čerpání evropských peněz.

Závěrem je možné konstatovat, že město Prostějov by mělo i nadále pokračovat ve spolupráci s Regionální radou při vyhledávání vhodných zdrojů spolufinancování na vybrané projektové náměty. Konečné rozhodnutí o podání žádosti o dotaci je samozřejmě v gesci volených orgánů města. Nicméně dosavadní úspěšnost čerpání z ROP SM je jistě pádným argumentem pro pokračování spolupráce, zvláště z toho důvodu, že poskytovatel dotace sám detailně a osobně zná situaci v regionu.⁷⁵

Je třeba říci, že město má v celém procesu administrace projektů poněkud svázané ruce. V podstatě je pouze včelou dělnicí, která musí odvést svůj díl administrativní práce a čekat na oficiální stanoviska vyšších orgánů odpovědných za realizaci regionální politiky. Rozhodně není v pozici, ve které by si mohlo klást podmínky. To řídicí orgán ROP SM drží klíč od pokladnice s evropskými penězi, a proto je třeba vyjít mu vstříc. Na druhou stranu by také řídicí orgán mohl vyjít vstříc městu, a to zpřehledněním metody čerpání finančních prostředků ze zdrojů EU.

Tabulka 5: Seznam investic města Prostějova financovaných z ROP Střední Morava

Název příjemce	Název projektu	Částka v Kč
Město Prostějov	Cyklistická stezka Krasice – Čechovice	8 896 757
Město Prostějov	Cyklistická stezka Prostějov – Kostelec na Hané	7 891 490
Město Prostějov	Cyklistická stezka v ulici Bohumíra Šmerala – Prostějov	5 541 982
Město Prostějov	Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějově – sportovní areál sídliště E. Beneše	33 017 319
Město Prostějov	Zámek Prostějov – zřízení víceúčelových výstavních prostor	7 096 208
Město Prostějov	Umístění autobusových zastávek na ulici Janáčkova v Prostějově	8 495 818
Město Prostějov	Rozvoj MHD v Prostějově rozšířením zastávek „Nemocnice“	4 185 645

Zdroj: *Magazín ROP: Město Prostějov se projektů nebojí [online]. c. d.*

⁷⁵ *Magazín ROP: Město Prostějov se projektů nebojí [online].* Magazín ROP č. 1/2010, vychází 29. března 2010, vydavatelem magazínu Regionální rada regionu soudržnosti, Olomouc [cit. 23. března 2011]. Dostupné na <<http://www.rr-strednimorava.cz/verejnost-a-media/magazin-rop>>.

4.2 Vybraný dotační titul

V následující podkapitole bude pozornost věnována konkrétnímu projektu města Prostějova s názvem **Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějově – sportovní areál sídliště E. Beneše**. Cílem je představení projektu a zdůvodnění jeho potřeby pro region, dále nastínění rozpočtu projektu a vymezení hlavních rizik.

4.2.1 Popis projektu a zdůvodnění jeho potřeby

V roce 2006 pověřilo město Prostějov architektonickou a projekční kancelář CAD PROJEKT PLUS, s.r.o., se sídlem v Prostějově, zpracováním projektu regenerace sídliště E. Beneše.⁷⁶ Součástí řešeného území tohoto sídliště byl i sportovní areál při ZŠ E. Valenty - umístění objektu viz příloha P2. Předpokládané investiční náklady byly stanoveny ve výši 63 mil. Kč. Projekt byl vyhotoven v roce 2007, jeho autory jsou: Ing. arch. Zdeněk Beran, Ing. arch. Stanislav Srnec.⁷⁷

Městu Prostějovu se podařilo počátkem roku 2009 získat dotaci ve výši 33 mil. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) na projekt výstavby sportovního areálu pro výchovu mládeže. Žádost o podporu město podalo na základě připraveného projektu do ROP NUTS II Střední Morava v rámci 6. výzvy v prioritní ose 2 *Integrovaný rozvoj a obnova regionu*, oblast podpory 2.2 *Rozvoj Měst*, pro podoblast podpory 2.2.5 *Infrastruktura pro rozvoj volnočasových aktivit*. Žádost byla podána v červnu 2008.⁷⁸

Jelikož město Prostějov v roce 2008 nedisponovalo dostatkem zkušeností s procesem získávání evropských peněz na konkrétní projekt a jeho následnou administrací, obrátilo se na profesionální agenturu, která se zabývá nabídkou služeb a produktů pro regionální rozvoj.⁷⁹ Tímto úkolem byla pověřena ENVI Agentura Trunda s.r.o., která na základě programového a prováděcího (implementačního) dokumentu ROP SM - stejně tak jako na základě metodických opatření ke strukturálním fondům - vypracovala pro město Prostějov v rámci přípravné fáze daného projektu kompletní **Studii pro-**

---

⁷⁶ Konkrétně pověření vydal Odbor rozvoje a investic se sídlem Školní 4, Prostějov; zastoupený Ing. Antonínem Zajíčkem.

⁷⁷ CAD PROJEKT PLUS, s.r.o., Riegrova 2, Prostějov. Dostupné na <<http://www.cadprojektplus.cz/>>.

⁷⁸ Výzva 06/2008 2.2.5 Infrastruktura pro rozvoj volnočasových aktivit. Kompletní znění výzvy dostupné na <<http://www.rr-strednimorava.cz/vyzva-06-2008-2-2-5-infrastruktura-pro-rozvoj-volnocasovych>>.

⁷⁹ V současné době město Prostějov řeší dotační politiku buď s využitím specializovaných profesionálních agentur, anebo svépomocí, a to podle pracovního vytížení a časové náročnosti přípravné fáze projektu.

veditelnosti (Feasibility Study, FS).⁸⁰ Jaká náhoda, že zpracováním projektu byla pověřena agentura současného předsedy Okresního fotbalového svazu v Prostějově, který později našel v prostorách realizovaného projektu nové útočiště. Smyslem této možná nemístné poznámky není zpochybnění průhlednosti veřejných zakázek. Jen je zajímavé sledovat, jak jsou někteří lidé napojeni na projekty, z nichž mohou mít v budoucnu vlastní prospěch - v tomto případě jde však bezpochyby o obecné blaho nás všech.

Projekt s názvem **Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějově – sportovní areál sídliště E. Beneše** je zaměřený na vytvoření kvalitních podmínek pro pohybovou a sportovní výchovu mládeže jak v rámci školní výuky, tak v rámci mimoškolních aktivit, zejména organizované tělovýchovy (funkce sportovního centra mládeže).

Projekt řeší revitalizaci sportovního areálu na sídlišti E. Beneše, který leží v sousedství Základní školy Edvarda Valenty. Jeho součástí je rekonstrukce travnatého hřiště, výstavba hřiště s umělým trávnikem, umístění tribuny pro cca 180 diváků mezi oběma hřišti a výstavba objektu šaten, provozního a sociálního zázemí na jižní straně sportovního areálu. Součástí řešení je i vybudování parkovacích ploch nejen pro potřeby sportovního areálu, ale i sídliště E. Beneše s celkovou kapacitou 60 stání. Objekt šaten, provozního a sociálního zázemí je navržen ve dvou úrovních, a to s částečně zapuštěným krytým parkovištěm ve spodním podlaží a prostory šaten, rozhodčích, provozních místností a kanceláří v horním podlaží.

Hřiště s umělým trávnikem III. generace o celkové ploše cca 106 x 60 m doplňuje i umělé osvětlení a oplocení ze záchytných sítí. Hlavní travnaté hřiště o celkové ploše 115 x 76 m má parametry (rozměry hrací plochy, výběhové zóny, střídačky) odpovídající požadavkům soutěžních utkání všech kategorií i soutěží v rámci ČMFS i UEFA. Je vybaveno umělou závlahou a záchytnými sítěmi za brankami.⁸¹

Na základě zkušeností koncových uživatelů realizovaného projektu je třeba odsoudit nedostatečné odvodnění hřiště s umělým trávnikem, které se projevuje zvláště v deštivých obdobích. U podobných projektů by taková věc neměla být opomenuta. Hlavní travnaté hřiště by v budoucnu případně mohlo být dovybaveno další tribunou.

---

⁸⁰ ENVI Agentura Ing. Vladimír Trunda, Přemyslovice 275, 798 51 Přemyslovice. Studie proveditelnosti byla vypracována ekonomickým analytikem **Ing. Petrem Matějčíkem** k 24. červnu 2008. Dostupné na www.enviagentura.cz.

⁸¹ Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějov - sportovní areál sídliště E. Beneše.

Projekt bylo nutné realizovat, neboť předchozí stav sportovních ploch v areálu byl nevyhovující. Areál byl dříve tvořen asfaltovými školními hřišti pro míčové hry, travnatým fotbalovým hřištěm, vedlejším hřištěm škvárovým a dvěma tělocvičnami.

Cílem projektu bylo, v souladu s příslušným programem podpory a vyhlášenou výzvou, rozšířit a zkvalitnit nabídku volnočasových aktivit ve městě Prostějově se zaměřením na mládež. „Z tohoto důvodu byly na Odboru rozvoje a investic pořízeny odpovídající projektové dokumentace – studie, dokumentace pro územní řízení a stavební povolení. Výstavba sportovního areálu při ZŠ E. Valenty v Prostějově je finančně náročným záměrem, jehož postupná realizace je podmíněna spolufinancováním z Evropských strukturálních fondů.“⁸²

V přípravné fázi projektu byla zpracována projektová dokumentace včetně žádosti o dotaci z ROP Střední Morava. Na webovou žádost Benefit7, do které žadatel vkládá základní parametry projektu, navázala studie proveditelnosti, která detailněji rozpracovávala technicko-ekonomické záměry obsažené v žádosti Benefit7.⁸³ Na základě těchto dokumentů obdržel Ing. Jan Tesař, tehdejší starosta města Prostějova, písemné rozhodnutí Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava ze dne 8. 12. 2008 o vybrání projektu k uzavření smlouvy. Následně byla městu zaslána výzva k doložení nezbytných příloh vyžadovaných Regionální radou. **Smlouva o poskytnutí dotace (Smlouva o financování)** byla podepsána zástupci Regionální rady (poskytovatel finančních prostředků) a města Prostějova (příjemce finančních prostředků) v březnu 2009. Projekt byl podpořen částkou v předpokládané výši 33 017 319, 21 Kč. Jde o vůbec nejvyšší částku, která byla v Prostějově na projekt financovaný z ROP SM uvolněna.

Svou roli při rozhodování o výběru projektu k financování jistě sehrála i tristní situace města Prostějova, které do doby realizace projektu nedisponovalo podobnou volnočasovou infrastrukturou. U okresního města s bohatou sportovní tradicí je to alarmující stav, který měl být realizací projektu jednou provždy odstraněn. Prostějovští zastupitelé dávali v posledních letech přednost podpoře jiných sportovních odvětví. Realizací projektu tak možná nastávají lepší časy pro celou prostějovskou kopanou.

---

⁸² ZAJÍČEK, Antonín: *Sportovní areál při ZŠ E. Valenty v Prostějově* [online]. Město Prostějov, archiv aktualit 2008 [cit. 9. března 2011]. Dostupné na <<http://www.mestopv.cz/cz/aktuality/sportovni-areal-pri-zs-e-valenty-v-prostejove.html>>.

⁸³ Nedílnou součástí projektu jsou i případné změny na datech převzatých z žádosti Benefit7, ale také změny příloh žádosti Benefit7.

Samotná realizace projektu byla zahájena v červnu 2009 s předpokládaným termínem dokončení v červnu 2010. Ve skutečnosti byl areál slavnostně otevřen již 8. dubna 2010, tedy o 2 měsíce dříve oproti původním předpokladům.

Výsledkem projektu, s celkovými investičními náklady ve výši cca 55 mil. Kč, je zřízení dvou sportovních ploch (hlavní hrací plocha s travnatým povrchem a tréninková hrací plocha s umělým trávníkem). Dalším výstupem je zázemí tvořené šatnami a kanceláři včetně konferenční místnosti, dále parkovací plochy nejen pro potřeby sportovního areálu. Mezi oběma hřišti je situována oboustranná tribuna včetně prostor pro hospodářské zázemí areálu (viz obrázek 2).

Generálním dodavatelem byl **Pozemstav a.s.**, který uspěl ve výběrovém řízení při samozřejmém dodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Výběrové řízení na dodavatele stavby probíhalo v termínu březen-květen 2009 a nebyly při něm zjištěny žádné nedostatky. Jako pozitivní lze hodnotit výběr místního dodavatele, který mohl díky realizaci projektu nabídnout občanům regionu nové pracovní příležitosti.

Obrázek 2: Vizualizace projektu⁸⁴

Je možné konstatovat, že v přípravné fázi projektu se město Prostějov jako oprávněný žadatel o dotaci nedopustilo výraznějších chyb. Vzhledem k tomu, že žádost o dotaci podalo v červnu 2008, dokázalo se vtěsnat do „otevřeného okna“ vyhlášené

⁸⁴ *Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějov - sportovní areál sídliště E. Beneše.* Město Prostějov [cit. 9. března 2011]. Dostupné na <<http://www.prostějov.eu/cz/aktuality/esf/projekty-podporovane-evropskymi-fondy-3.html#ROPSM>>.

výzvy.⁸⁵ Rovněž splňovalo podmínky pro poskytnutí dotace v rámci dané výzvy, k nimž patří: místo pro realizaci projektů s minimálním počtem 5 000 obyvatel na území regionu soudržnosti Střední Morava, ukončení realizace projektu nejpozději do 31. 8. 2010, rozmezí minimální a maximální výše dotace (2 mil. – 150 mil. Kč).⁸⁶

Tento **investiční projekt** byl zpracován jako projekt negenerující příjmy, který nezakládá veřejnou podporu. V případech, že projekt nezakládá veřejnou podporu (tzv. projekty ve veřejném zájmu), je výše poskytované dotace 85 %; v opačném případě by mohl žadatel nárokovat pouze 40 – 60 % dotačních prostředků.⁸⁷

4.2.2 Rozpočet projektu

Financování projektu primárně vychází ze Smlouvy o poskytnutí dotace, na jejímž základě se poskytovatel zavázal poskytnout příjemci dotaci ve výši maximálně 59,22 % z celkových způsobilých výdajů projektu, což představuje maximální částku ve výši 33 017 319,21 Kč, v členění dle následující tabulky:

Tabulka 6: Plánované financování projektu

	Zdroje Regionální rady				Vlastní zdroje	
	Prostředky z ERDF		Prostředky SR			
	Max. Kč	Max. %	Max. Kč	Max. %	Min. Kč	Min. %
Investice	31 202 716,79	55,96	1 814 602,42	3,26	22 742 354,79	40,78
Neinvestice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Interní dokumentace Odboru rozvoje investic Městského úřadu Prostějov.

Na základě tohoto členění byly odhadnuty celkové náklady na realizaci projektu ve výši 55 759 674 Kč. Celkové výdaje za projekt nakonec dosáhly částky 62 453 610,30 Kč, z toho způsobilé výdaje činí 55 131 060,70 Kč. Snížení celkových způsobilých výdajů bylo zapříčiněno nižšími výdaji za některé rozpočtové položky. Současně došlo rovněž k navýšení položek rozpočtu a jejich vykázání jako nezpůsobilé výdaje projektu v důsledku vzniklých stavebních víceprací a rovněž v důsledku vyšších výdajů na vybavení objektu, než jaké byly původně plánovány. Zbývající část způsobilých a všech nezpůso-

⁸⁵ Viz Výzva 06/2008 2.2.5 *Infrastruktura pro rozvoj volnočasových aktivit*. Sběr žádostí byl otevřen od 23. 4. 2008 do 26. 6. 2008.

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ Veřejnou podporou se rozumí každá **podpora** poskytnutá v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby a pokud ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Jediným orgánem, oprávněným závazně rozhodnout, zda dotace je či není veřejnou podporou, je Evropská komise.

bilých výdajů projektu byla uhrazena ze soukromých prostředků příjemce (město Prostějov). Podrobnější rozpočet realizovaného projektu viz příloha P2.

Dotační finanční prostředky byly poskytnuty z rozpočtu Regionální rady, a to v rozdělení podílu národního spolufinancování a financování z rozpočtu EU (viz tabulka 6). Kvůli této skutečnosti je nezbytné, aby rozpočet Regionální rady disponoval dostatečným objemem finančních prostředků. Je možné konstatovat, že nedostatek vlastních finančních zdrojů Regionální radě regionu soudržnosti Střední Morava nehrozí. Olomoucký kraj má uzavřenu smlouvu s Evropskou investiční bankou na úvěrový rámec ve výši tři miliardy korun, což znamená, že kraj rozhodně není překážkou v možnostech čerpání dotací na rozsáhlé projekty.

Od zahájení fyzické realizace projektu, 1. 6. 2009⁸⁸, dodržovalo město Prostějov finanční harmonogram čerpání dotací z pohledů termínů a částek, a to dle průběžných monitorovacích hlášení (v tištěné i elektronické podobě v systému Benefit7). Na základě uhrazených způsobilých a nezpůsobilých výdajů žádalo město o proplacení způsobilých výdajů v rámci těchto monitorovacích hlášení s příloženou žádostí o platbu (ŽoP). Do ukončení fyzické realizace projektu, 30. 6. 2010, bylo za uskutečněné aktivity podáno celkem pět žádostí o platbu, a to v členění na výše uvedené způsobilé výdaje a dotační prostředky, odpovídající schválenému procentnímu podílu. Na základě kompletních a správně vyplněných žádostí o platbu (žádosti s opravenými nedostatky a nejasnostmi, případně žádosti s upravenou výší způsobilých výdajů) poskytla Regionální rada městu Prostějovu finanční prostředky na bankovní účet ve výši uvedené v obdržovaných žádostech o platbu.

V této souvislosti je velmi důležitou součástí Smlouvy o poskytnutí dotace tzv. *rozpočtová kázeň*, k jejímuž dodržování se město Prostějov podpisem zavázalo. Nakládání s veřejnými finančními prostředky podléhá velice přísným podmínkám vyplývajícím ze Smlouvy, pravidel ROP či právních předpisů ČR a EU. V případě porušení podmínek je poskytovatel oprávněn postihnout takové porušení provedením finanční korekce. Avšak město Prostějov, v případě dodržování finančního plánu a realizace jednotlivých položek projektu, postupovalo bezchybně a v souladu s platnými pokyny a pravidly. Projekt byl finančně ukončen 30. 7. 2010 vyplacením závěrečné platby.

---

⁸⁸ Fyzické zahájení realizace projektu musí proběhnout nejpozději do 6 měsíců ode dne podpisu Smlouvy o poskytnutí dotace oběma smluvními stranami.

4.2.3 Rizika projektu

Na základě analýzy rizik zpracované v rámci *Studie proveditelnosti*⁸⁹ můžeme konstatovat, že projekt po technické stránce nebyl rizikový, byl projekčně dobře připraven. Jedinou technickou hrozbou by mohlo být riziko provádění archeologického výzkumu, který však v dohledné době není plánován. Také po finanční stránce nebyl projekt rizikový, neboť žadatel měl zajištěný dostatečný objem finančních prostředků pro samotnou realizaci projektu a následný provoz. Rizikovým faktorem není ani finanční zdraví žadatele, které bylo hodnoceno jako vynikající. Projekt není provozně rizikový – projektem nejsou produkovány služby ani výrobky. Z toho důvodu nehrozí ztráta poptávky, neboť se jedná o provoz centra volnočasových aktivit.

Většina případných rizik byla v době realizace projektu známa a omezována vhodnými opatřeními (výběrová řízení; zkušený realizační tým; kvalitní dozor a monitoring). Rychlost realizace a rozsah realizace projektu závisel především na získávání dotačních finančních prostředků.

V případě, že by projekt nezískal dotaci z ROP SM, nebyl by realizován v plném rozsahu a v nabídce sportovišť s volným vstupem pro trávení volného času by zůstal zakonzervován předchozí neutěšený stav.

Kdyby projekt nebyl realizován, projevil by se negativní dopad také ve společnosti. Nevzniklo by nové centrum pro volnočasové aktivity a práci s mládeží v rámci organizovaného volného času, což by mohlo mít za následek zhoršení možnosti prevence sociálně-patologických jevů ve společnosti. Nerealizací projektu by město přišlo o jeden z velmi účinných preventivních nástrojů, který je chopen zabránit kriminalitě mládeže. Potíží je v tom, že při aplikování tohoto nástroje je obrovský rozdíl mezi teorií a praxí – mezi tím, jak by to mělo být a tím, jak to skutečně je. Projekt poskytuje pouze příležitosti, které mohou, ale také nemusejí být využity koncovými uživateli.

Jistě by bylo velice zajímavé porovnávat rychlost a rozsah realizace projektu bez dotace a s dotací. Vzhledem k tomu, že město Prostějov mělo tento projekt připraveno už několik let dopředu a nutně potřebovalo vybudovat volnočasovou infrastrukturu, jistě by časová prodleva mezi realizací projektu s dotací a bez dotace nebyla velká. Je ovšem otázkou, zda by projekt bez dotace byl realizován ve stejném rozsahu.

---

⁸⁹ Tato Studie proveditelnosti je součástí dostupné interní dokumentace Městského úřadu Prostějov.

5. Hodnocení projektu

Cílem této kapitoly je provést určité zhodnocení realizovaného projektu - vymezit dopady, ukazatele, horizontální témata, vliv projektu na zaměstnanost v regionu. Dále bude hodnocena tzv. udržitelnost projektu, kterou vyžadují evropské normy.

Projekt vytváří volně (bezplatně) přístupné prostory pro trávení volného času obyvatel města Prostějova, zejména pak mládeže. Tyto osoby mají možnost ve svém volnu provozovat neorganizované sporty. Tato činnost v ideálním případě působí preventivně před nežádoucím chováním cílových skupin.

5.1 Horizontální témata

Udržitelný rozvoj

Projekt byl realizován v zastavěné části území města, v prostoru mezi ZŠ E. Valenty a sídlištěm E. Beneše. Plocha, na které byl projekt realizován, byla v minulosti využívána pro sportovní účely v souladu s územním plánem, tyto plochy však neodpovídaly parametrům moderních sportovišť.

Realizací projektu došlo ke značnému zlepšení stávajícího stavu, nevyhovující stav byl odstraněn a zároveň byla doplněna potřebná infrastruktura pro práci s mládeží v organizované sportovní činnosti. Dále byla doplněna a revitalizována veřejná zeleň, která bude mít příznivý dopad na životní prostředí v dané lokalitě a bude příznivě ovlivňovat mikroklima sportovního areálu.

Vzhledem k tomu, že se nejedná o projekt spojený s výrobou zboží či produkcí služeb, které by negativně ovlivňovaly životní prostředí, nebude budoucí provoz multifunkčního hřiště zatěžovat životní prostředí.

Celkově je možné konstatovat, že projekt nemá a nebude mít negativní vliv na udržitelný rozvoj.

Rovné příležitosti

Pozitivní vliv projektu na rovné příležitosti je možné ilustrovat na skutečnosti, že sportovní areál je k dispozici všem občanům města Prostějov bez rozdílu pohlaví, věku, náboženství, sociálního statusu, národnosti apod. To, zda projekt přispěje ke zvýšení prevalence sociálně patologických jevů, ukáže jediné náležitá zpětná vazba, statistika návštěvnosti centra, úbytek vandalství a výtržností v okolí apod.

Vliv projektu na zaměstnanost

V provozní fázi má projekt pozitivní vliv na (ne)zaměstnanost - bylo vytvořeno jedno nové pracovní místo - správce areálu, které by v souladu se zásadou udržitelnosti mělo být zachováno po dobu pěti let ode dne finančního ukončení projektu.

5.2 Udržitelnost a dopady projektu

Pozitivní dopad projektu na rozvoj regionu dokumentuje jeho udržitelnost v provozní fázi. Přesto, že projekt ve fázi realizace negeneroval příjmy, jsou v provozní fázi během udržitelnosti projektu vyčísleny příjmy – tržby (za provoz hracích ploch, osvětlení, šaten) ve výši 633,1 tis. Kč v roce 2010 a dále v letech 2011-2015 každoročně ve výši 1 266,2 tis. Kč. Stejně tak jsou během udržitelnosti projektu předpokládány také provozní výdaje (zejm. osobní náklady, opravy, služby, energie) ve výši 629,7 tis. Kč v roce 2010, a dále v letech 2011 – 2015 každoročně ve výši 1 259,4 tis. Kč. V roce uvedení do provozu je očekáván provozní výsledek hospodaření ve výši 3,4 tis. Kč. Město Prostějov, současný provozovatel, disponuje dostatečným objemem vlastních finančních prostředků, tudíž se zajištěním udržitelnosti by v budoucnu neměl být problém.⁹⁰

Město Prostějov podalo po ukončení projektu žádost o udělení souhlasu s nájmem nebytových prostor vybudovaných z dotace ROP SM. Na základě této žádosti, která byla schválena Výborem Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava dne 22. 9. 2010, byla ve druhém nadzemním podlaží nemovitosti objektu zřízena a do provozu uvedena kancelář Okresního fotbalového svazu, čímž byla vyřešena akutní absence vhodných prostor pro potřeby této organizace.

V souvislosti s pozitivními dopady projektu můžeme definovat i další multiplikační efekty. Samotný projekt je součástí komplexního řešení regenerace sídliště E. Beneše. Jedná se o první etapu celého horečnického řešení, na kterou budou navazovat další etapy regenerace sídliště. Jedná se zejména o:

- Tribuny
- Komunikace pro dopravu v klidu a pojezdové plochy
- Další hřiště - víceúčelové hřiště na míčové hry, plážový volejbal, malá kopaná

Při případném rozšíření areálu by jistě bylo vhodné uvažovat o vytvoření dalšího pracovního místa, neboť správa areálu vyžaduje značné úsilí.

---

⁹⁰ Číselné údaje jsou převzaty z dostupné Studie proveditelnosti.

5.3 Ukazatele projektu: výstupy a výsledky

V této podkapitole budou shrnuty výstupy a výsledky projektu, jichž bylo realizací dosaženo. Záměrem je vyjádřit se k cílům a monitorovacím ukazatelům (indikátorům) ze Smlouvy – jak byly tyto cíle a indikátory naplněny, popř. nenaplněny. V poslední části bude hodnocena efektivita projektu.

Cíl projektu – regenerovat volné plochy sídliště za účelem vytvoření infrastruktury pro provozování volnočasových aktivit, zejména sportovních - byl naplněn. Bylo vytvořeno sportovní centrum mládeže - sportovní areál na sídlišti E. Beneše.

5.3.1 Monitorovací indikátory

Na základě prováděcího dokumentu operačního programu byly ve Smlouvě stanoveny dvě skupiny monitorovacích indikátorů pro účely programování, monitorování a evaluace daného projektu. Indikátory, které musejí splňovat celou řadu předpokladů, musejí být doloženy a zejména kvantifikovány žadatelem o finanční podporu. Nedodržení ukazatelů může vést k částečnému nebo úplnému odebrání poskytnuté dotace.

Tabulka 7: Monitorovací indikátory

a. Indikátory projektu

Indikátor	Měrná jednotka	Cílová hodnota	Dosažená hodnota
Plocha nových objektů zájmové a volnočasové povahy	m ²	16 388,00	16 465,60
Počet regenerovaných, revitalizovaných a nových objektů zájmové a volnočasové povahy	počet	1,00	1,00
Počet regenerovaných, revitalizovaných a nových objektů v podpořených městech a obcích	počet	1,00	1,00
Počet uživatelů majících prospěch z podpořených kulturních a volnočasových zařízení	počet	9 720,00	9 720,00

b. Indikátory evaluace

Indikátor	Měrná jednotka	Cílová hodnota	Dosažená hodnota
Počet nově vytvořených pracovních míst celkem	počet	1,00	1,00
Zvýšení atraktivity podpořených měst a obcí	%	100,00	100,00

Zdroj: Interní dokumentace Odboru rozvoje investic Městského úřadu Prostějov.

Na základě závěrečné monitorovací zprávy je možné konstatovat, že stanovené indikátory byly naplněny, což implikuje úspěšné hodnocení realizace projektu. Toto přesvědčení vychází z porovnávání cílové a skutečně dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů, která ve všech případech s cílovou hodnotou koresponduje.

5.3.2 Hodnocení efektivity projektu

Při hodnocení efektivity projektu je třeba vzít v úvahu také operační program, z něhož byl daný projekt podpořen. Úspěšný projekt přispívá k úspěšnosti operačního programu a naopak.

Jakým způsobem lze vlastně měřit úspěšnost operačních programů? Patrně úspěšností jednotlivých z dotací podpořených projektů. Hodnotí se především dopad projektů ekonomickému, sociálnímu či environmentálnímu rozvoji regionu. Je zde ovšem obrovské úskalí, které spočívá v rozdílu mezi tím *chtít* a skutečně *mít*. Výsledky projektů jsou často obtížně kvantifikovatelné díky vlivům dalších navazujících projektů. Velkým problémem je efekt časového zpoždění, které se například u investic do vzdělání projeví až s odstupem několika let. Přesto lze u zkoumaného projektu vymezit určité kladné přínosy, které přispívají k jeho efektivitě.

Přínosy projektu mohou být pro potřeby analýzy rozděleny na **přínosy finanční** a **přínosy pro obyvatelstvo**. I když projekt generuje zisky pouze v řádech tisíců korun, hlavní finanční přínos spočívá především ve vybudování volnočasové infrastruktury z evropských peněz. Při využití vlastních zdrojů, jež má město Prostějov k dispozici, by se rychlost realizace projektu výrazně zpomalila.

Co se týče přínosů pro obyvatelstvo, je možné na základě demografických údajů o skladbě prostějovského obyvatelstva definovat tři cílové skupiny, které budou projektem zasaženy: 1) místní obyvatelstvo, 2) žáci, mladší žáci, junioři, trénující fotbal; fotbalové kluby, 3) žáci ZŠ E. Valenty.

Největší míra užitku vznikne druhé skupině. Prostějovský region dlouhodobě disponuje dostatkem fotbalových klubů a jiných sportovních oddílů. Tím, co regionu chybí, jsou kvalitní sportovní areály s umělým trávníkem a odpovídajícím zázemím. Fotbalové kluby mají v klimaticky nepříznivých měsících možnost využít pouze „drahé“ hřiště s umělým trávníkem ve městě Konici. Další podobná hřiště lze nalézt až v olomouckém regionu. Proto je třeba efektivitu projektu vidět především v tomto směru.

6. Monitoring a závěrečné zhodnocení projektu

V této závěrečné kapitole bude provedeno finální zhodnocení projektu včetně provedených změn v projektu a spolupráce s řídicími orgány. Dojde rovněž k vyhodnocení výsledků závěrečného auditu a naplňování pravidla publicity. Dále budou vyslovena doporučení směřující k městu Prostějovu jako žadateli o dotaci ze strukturálních fondů EU. Cílem rovněž bude získání zpětné vazby (anglicky *feedback*) na základě zkušeností koncových uživatelů projektu.

6.1 Monitoring

Monitorovací výbor ROP SM je hlavním orgánem dohlížejícím nad prováděním pomoci ze strukturálních fondů EU v rámci daného operačního programu. Celkové monitorování projektů pak sestává z monitorovacích návštěv, zasílání průběžných zpráv o realizaci projektu, finančních zpráv o čerpání dotace a žádostí o platby (ŽoP). Tento proces tak v praxi klade značné nároky na kvalitní administraci, a proto je třeba věnovat mu mimořádnou pozornost.

Na základě uvedených požadavků byly pro daný projekt zpracovány celkem **tři monitorovací zprávy**, které pravidelně informovaly o pokrocích v rámci projektu.⁹¹

Jakékoliv změny projektu, které město Prostějov učinilo, musely být na změnovém formuláři předloženy ÚRR, který se ke změnám vyjádřil a následně je schválil. V **příručce pro příjemce** (PPP), která bývá k dispozici u vyhlášovatelů programů, došlo k rozlišování změn na *podstatné* a *nepodstatné* (jejich výčet uveden v PPP). V rámci realizace daného projektu došlo k těmto změnám, které bylo nutno učinit:

- Prostřednictvím *Oznámení příjemce o změnách v projektu č. 1* ze dne 10. 6. 2009 (doručeno ÚRR dne 29. 6. 2009) byly oznámeny ÚRR nepodstatné změny v projektu, a to změny resp. úprava harmonogramu realizace projektu a aktivit v předběžném finančním harmonogramu a rozpočtu projektu.
- Prostřednictvím *Oznámení příjemce o změnách v projektu č. 2* ze dne 29. 9. 2009 byla ÚRR hlášena nepodstatná změna – navýšení ceny díla (způsobená požadavkem na vícepráce dle aktuálního průběhu stavby).

---

⁹¹ První monitorovací hlášení s žádostí o platbu pro sledované období 10. 3. 2009 - 14. 8. 2009. Druhé monitorovací hlášení s žádostí o platbu pro sledované období 15. 8. 2009 - 21. 12. 2009. Závěrečná monitorovací zpráva se závěrečnou žádostí o platbu pro sledované období 22. 12. 2009 - 16. 2. 2010.

- Prostřednictvím *Oznámení příjemce o změnách v projektu č. 3* ze dne 11. 11. 2009 byly ÚRR nahlášeny nepodstatné změny – předložení 2. žádosti o platbu v pozdějším termínu (21. 12. 2009).
- Prostřednictvím *Oznámením příjemce o změnách v projektu č. 4* ze dne 26. 1. 2010 bylo zažádáno o uznání víceprací, jejich zahrnutí do uznatelných nákladů a umožnění čerpání dotace na jejich úhradu.

6.2 Publicita

V rámci tzv. **publicity** naplňuje Národní orgán pro koordinaci (NOK) úkoly spojené s všeobecnou informovaností a propagací politiky hospodářské a sociální soudržnosti. NOK také zabezpečuje jednotnou a srozumitelnou informační kampaň o čerpání prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti v ČR a koordinuje aktivity řídicích orgánů v této oblasti.⁹²

Publicita daného projektu byla zajištěna vytvořením internetových stránek, které informují o sportovním areálu; obsahují základní informace o projektu, způsobu jeho financování, nabízených službách, jeho provozu spolu s dalšími informacemi, podstatnými pro propagaci provozu a zajištění nejkvalitnější využitelnosti areálu.

- Informace o realizaci projektu byly zveřejněny na internetových stránkách příjemce: viz <http://www.mestopv.cz/cz/aktuality/esf/projekty-podporovane-evropskymi-fondy-3.html#ROPSM>.
- U příležitosti podpisu smlouvy o poskytnutí dotace byla příjemcem vydána tisková zpráva ze dne 10. 3. 2009.
- Informace o realizaci projektu byly uveřejněny v Radničních listech z 25. března 2009 viz http://www.mestopv.cz/files/Urad/Radn_listy/2008/RLbrezen09.pdf.
- Při zahájení realizace projektu byl na viditelném místě umístěn velkoplošný panel informující o realizaci projektu a příspěvku z EU (dotace z ROP SM).
- V místě realizace projektu (při vstupu do objektu) byla umístěna trvalá pamětní deska se základními informacemi o projektu a způsobu jeho financování.

Celkově připadlo na publicitu projektu (informační tabule, trvalá pamětní deska) 83 300 Kč z celkových výdajů. Tato částka je s ohledem na význam publicity adekvátní.

⁹² Národní orgán pro koordinaci: *Publicita* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 28. března 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Publicita>>.

6.3 Závěrečné zhodnocení projektu

Vzhledem k tomu, že se evaluace u strukturálních fondů člení do tří základních skupin (předběžné, průběžné, následné hodnocení), může být projekt podrobován hodnocení v jakékoliv fázi. V rámci této podkapitoly bude použito následné hodnocení (*ex-post* evaluace), které ověřuje plnění podmínek po ukončení projektu tím, že porovnává obsah příslušných smluv s měřitelnými výsledky realizace projektu.

Závěry následného hodnocení:

- žadatel o dotaci a realizátor projektu - město Prostějov - předložil v závěrečné monitorovací zprávě pravdivé a úplné informace s vědomím možných právních následků a sankcí, které vyplývají z uvedení nepravdivých nebo neúplných údajů.
- projekt je realizován v souladu se Smlouvou, příručkami a metodickými pokyny řídicího orgánu ROP Střední Morava.
- při realizaci projektu byla dodržena pravidla veřejné podpory a pravidla pro zadávání veřejných zakázek.
- projekt je realizován v souladu s politikami EU v oblasti udržitelného rozvoje a rovných příležitostí.
- na aktivity projektu město Prostějov nečerpalo a nenárokovalo prostředky z jiného finančního nástroje EU ani z jiných národních veřejných zdrojů, než je uvedeno ve Smlouvě o poskytnutí dotace.
- od 1. 4. 2009 se město Prostějov stalo plátcem DPH ve smyslu zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění. Město Prostějov však rozhodlo, že **nebude uplatňovat odpočet DPH** na vstupu u činnostech, které byly předmětem akce „*Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějov – sportovní areál sídliště E. Beneše.*“ Tato změna, označena jako nepodstatná, byla oznámena a zaregistrována pracovníkům Řídicího orgánu.⁹³
- na základě porovnávání cílové a dosažené hodnoty stanovených monitorovacích indikátorů lze konstatovat, že byly v plném rozsahu naplněny.

---

⁹³ V případě, že by město Prostějov uplatňovalo nárok na odpočet DPH na vstupu, muselo by následně dobrovolně vrátit částku dotace připadající na výši způsobilých výdajů ve výši vrácené DPH na účet, z něhož byla tato dotace poskytnuta.

- publicita projektu byla zajištěna vytvořením internetových stránek se základními informacemi o projektu, způsobu jeho financování, nabízených službách, provozu atd. V místě realizace projektu byla umístěna pamětní deska.
- projekt přispívá ke zvýšení prevence sociálně patologických jevů (statistika návštěvnosti, zkušenosti s provozem).
- co se týče plánovaného financování projektu, došlo ve skutečnosti k určitým korekcím, a to na základě snížení celkových způsobilých výdajů, při současném navýšení položek rozpočtu (uznání víceprací), v kombinaci s vyššími výdaji na vybavení projektu. Skutečné financování projektu ukazuje následující tabulka.

Tabulka 8: Skutečné financování projektu

	Zdroje Regionální rady				Vlastní zdroje	
	Prostředky z ERDF		Prostředky SR			
	Max. Kč	Max. %	Max. Kč	Max. %	Min. Kč	Min. %
Investice	30 850 949,26	55,96	1 794 145,28	3,26	22 485 966,16	40,78
Neinvestice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Interní dokumentace Odboru rozvoje investic Městského úřadu Prostějov.

- příjemce podpory (město Prostějov) musí uchovávat veškeré doklady, které souvisí s realizací projektu a jeho financováním po dobu 10 let od proplacení závěrečné platby, tj. odepsání z účtu Regionální rady (finančního ukončení projektu), nejméně však do 31. 12. 2021.

Na závěr hodnocení je nutné konstatovat, že ÚRR zaslal městu Prostějovu na základě provedené *analýzy projektů vytvářejících příjmy* výzvu k odstranění nedostatků, které byly zjištěny v předložené finanční a ekonomické analýze. Jako důvod podání výzvy bylo určeno především podhodnocení některých výdajů, případně absence reinvestice. Skutečnou příčinou byla chyba ve výpočtu, které se dopustila agentura pověřená zpracováním projektu. Městu Prostějovu byla vyměřena pokuta ve výši cca 10 000 Kč, která je ovšem u projektu takového rozsahu akceptovatelná. Město v současnosti čeká na doručení oficiálního vyjádření ÚRR, po němž zaujme konečné stanovisko k celé věci.

I když městu Prostějovu nevznikla nějaká závažná škoda, je třeba se z této zkušenosti poučit. Specializovaná agentura, která byla zpracováním projektu pověřena, by se měla jakýchkoliv chyb vyvarovat. Proto by město, i za účelem získávání potřebných zkušeností, mělo pověřovat administrováním projektu především vlastní pracovníky.

6.4 Doporučení pro město Prostějov v oblasti čerpání prostředků z fondů EU

Město Prostějov, jako úspěšný žadatel o podporu z fondů EU, by v budoucnu na základě svých předchozích zkušeností mělo vycházet z několika klíčových zásad čerpání:

1. Studie proveditelnosti, jež se předkládá k žádosti o finanční podporu ve tvaru FICHE, musí být kvalitně zpracována, obsahovat všechny požadované informace.
2. Musí existovat jasná představa o finančním a administrativním zajištění projektu, město musí disponovat dostatečným objemem finančních prostředků pro kofinancování.
3. Musí být jasně popsán časový a finanční harmonogram projektu, všechny aktivity musí být časově vymezeny a určeny termíny zahájení a ukončení.
4. Vymežit přínosy, rizika, hrozby projektu pro město a jeho obyvatele, zajistit udržitelnost projektu z dlouhodobého pohledu.
5. Fakta a případné odhady/předpoklady budoucího vývoje musí být podloženy studiemi, analýzami či porovnáními.
6. Město musí být garantem správnosti a věrohodnosti předkládaných údajů v jednotlivých žádostech, podnikatelském záměru a ekonomické části. Tyto údaje musí vzájemně korespondovat.
8. Město musí předložit všechny požadované přílohy a splnit předepsané náležitosti v souladu s metodikou realizace regionální politiky (programový dokument ROP, prováděcí dokument ROP, legislativa ROP, metodiky ke strukturálním fondům).
9. Musí být splněny podmínky a kritéria zvoleného operačního programu. Projekty, na něž město žádá dotaci, musí být v souladu s vyhlášenou výzvou.
10. V případě administrativního vytížení využít služeb specializovaných a zkušených agentur, které se danou problematikou zabývají.
11. Dostatečně a kvalifikovaně komunikovat s orgány ROP v průběhu administrace s cílem kvalitnějšího a efektivnějšího čerpání.

Závěr

Tato bakalářská práce s názvem *Analýza využívání prostředků ze strukturálních fondů EU ve vybraném regionu ČR* si kladla za cíl postihnout průběh administrativního procesu dotační akce na příkladu konkrétního projektu z vybraného regionu. Smyslem analýzy bylo zhodnotit důležitost, případně nedůležitost procesu. Na základě zjištěných poznatků bylo možné vyslovit doporučení, směřující k dalšímu rozvoji regionu.

V teoretické části byla představena regionální politika EU a její fungování v podmínkách ČR. V souvislosti s implementací regionální politiky v ČR lze vymezit dvě klíčové otázky. Má ČR povědomí o evropských fondech a umí kvalitně čerpat. Odpověď na první otázku je jednoznačně kladná. U druhé odpovědi však zavládnou určité pochyby. ČR si sice umí říct o evropské peníze, o čemž svědčí množství podaných žádostí o dotaci. Určité rezervy zde ale přece jenom jsou. Rychlejší a efektivnější administrace a příprava projektů s časovým předstihem by jistě přispěla ku prospěchu celé věci. Je třeba vytvořit dlouhodobou strategii čerpání, poučit se z předchozích chyb. Fondy EU nám nabízejí příležitost a je pouze na nás, jak s ní naložíme.

V praktické části bylo nejprve představeno čerpání evropských dotací ve městě Prostějově. Ukázalo se, že Prostějov se evropských peněz rozhodně nebojí. Z realizovaných dotačních akcí byl vybrán konkrétní projekt s názvem Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějově - sídliště E. Beneše. Navzdory tomu, že šlo o dosud největší dotační akci, postupovalo město v souladu se všemi platnými postupy a pravidly. Dá se říci, že projekt jednoznačně splnil svůj účel. Město získalo volnočasovou infrastrukturu, která dosud chyběla. Okresní fotbalový svaz získal prostory pro svoji činnost. Obyvatelé města a širokého okolí získali prostory pro efektivní trávení volného času. Je pouze na nich, zda budou tyto prostory náležitě a hojně využívat. V roce 2010 navštívilo areál dle osobní statistiky správce 10 715 žáků a sportovců – slušné číslo!

Za úspěchem projektu stojí nejen samotná regionální politika EU, ale především kvalitní administrativní práce. Málokdo ví, kolik mravenčí úřednické práce se skrývá za administrativní fází realizace projektu. Tu bych chtěl touto prací ocenit. Úspěšnost rovná se zkušenost, a proto doufám, že tato práce aspoň částečně přispěje ke zlepšování a zefektivňování administrativních postupů, a to nejen v Prostějově. Je třeba, aby celý proces přidělení dotace byl od začátku dokumentovatelný a transparentní, aby se předešlo pesimistickým úvahám o zneužití peněz či zmiňované korupci.

Shrnutí:

Cílem této bakalářské práce je analyzovat využívání prostředků z fondů EU ve městě Prostějově na příkladu konkrétního projektu a následně formulovat doporučení pro další čerpání evropských peněz. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část je zaměřena především na proces fungování regionální politiky EU a následnou aplikaci v ČR. Pozornost je věnována průběhu projektového cyklu. Praktická část analyzuje administrativní fázi realizace vybrané dotační akce. Smyslem je využití dosavadních zkušeností s administrací k dalšímu zefektivňování a zkvalitňování celého procesu, a to za účelem rozvoje daného regionu.

Klíčová slova:

Evropská unie, regionální politika, strukturální fondy, operační program, regionální operační program, projekt, projektový cyklus, studie proveditelnosti, Smlouva o poskytnutí dotace, horizontální témata, udržitelnost projektu, monitorovací indikátory, monitoring, publicita.

Summary:

The aim of this Bachelor's thesis is to analyze the use of EU funds in the city of Prostějov to a particular project and formulate recommendations for further spending of European money. The Bachelor's thesis is divided into two parts, namely the theoretical and practical. The theoretical part focuses on the process of functioning of the EU regional policy and subsequent application in the Czech republic. Attention is paid to the project cycle process. The practical part analyzes the administrative phase of the selected provisioning action. The idea is to use experience with the administration to further streamlining and improving the whole process, so as to develop the region.

Keywords:

European Union, regional policy, structural funds, operational program, regional operational program, project, project cycle, feasibility study, grant agreement, horizontal issues, sustainability of project, monitoring indicators, monitoring, publicity.

Bibliografie

Prameny

- Aktuální stav čerpání* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>.
- Centrum pro komunitární práci/Ecconnect: *Připomínkujte národní strategický referenční rámec 2007-2013* [online]. 13. dubna 2006 [cit. 8. února 2011]. Dostupné na <<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=1762278>>.
- Evropská komise: *Česká republika v EU. Možnosti financování* [online]. [cit. 9. února 2011]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/financing_opportunities/index_cs.htm>.
- European Commission: *EU Budget in detail. EU Budget 2011* [online]. 15. prosince 2010 [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/budget/budget_detail/current_year_en.htm>.
- Informace o fondech EU* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>>.
- Magazín ROP: *Město Prostějov se projektů nebojí* [online]. Magazín ROP č. 1/2010, vychází 29. března 2010, vydavatelem magazínu Regionální rada soudržnosti, Olomouc [cit. 23. března 2011]. Dostupné na <<http://www.rr-strednimorava.cz/verejnost-a-media/magazin-rop>>.
- Ministerstvo pro místní rozvoj: *Alokace financí v ČR pro SF a FS na období 2007-2013* [online]. [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <http://www.cpkp.cz/regiony/file_download/204>.
- Národní orgán pro koordinaci* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 28. března 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci>>.
- Programy 2007-2013* [online]. Fondy Evropské unie [cit. 9. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.
- Project Cycle Management Guidelines: *What is a project?* [online]. European Commission, March 2004, s. 8 [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/europeaid/multimedia/publications/documents/tools/europeaid_admin_pcm_guidelines_2004_en.pdf>.
- Rada Evropské unie: *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie* [online]. Úřední věstník Evropské unie ze dne 30. března 2010 [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:CS:PDF>>.

Regionální informační servis: *Jak připravit a řídit projekt „v kostce“* [online]. RISy.cz [cit. 20. února 2011]. Dostupné na <http://www.risy.cz/img/pruvodce_projektem/System_rizeni_projektu.pdf>.

Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějov - sportovní areál sídliště E. Beneše. Město Prostějov [cit. 9. března 2011]. Dostupné na <<http://www.prostejov.eu/cz/aktuality/esf/projekty-podporovane-evropskymi-fondy-3.html#ROPSM>>.

Slovník pojmů: A-Ž [online]. Fondy Evropské unie [cit. 20. února]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar>>.

Smlouva o Evropské unii [online]. Europa.eu. 29. prosince 2006 [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:321E:0001:0331:CS:pdf>>.

Výzva 06/2008 2.2.5 Infrastruktura pro rozvoj volnočasových aktivit. Kompletní znění výzvy dostupné na <<http://www.rr-strednimorava.cz/vyzva-06-2008-2-2-5-infrastruktura-pro-rozvoj-volnocasovych>>.

Literatura

BACHTLER, John: *Reforming the structural funds: options for chase* [online]. University of Strathclyde, Regional and Industrial Paper Series, 1997, č. 26, s. 11. Dostupné na <http://www.eprc.strath.ac.uk/eprc/Documents/PDF_files/R26ReftheStructFunds.pdf> [cit. 14. ledna 2011].

BARNIER, Michel: *Nové partnerství pro soudržnost. Třetí zpráva o ekonomické a sociální soudržnosti* [online]. Inforegio. 18. února 2004 [cit. 23. ledna 2011]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion3/cohesion3_cs.htm>.

DOČKAL, Vít (eds)...a kol.: *Česká politika v Evropské unii: evropský integrační proces a zájmy České republiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2006, 216 s. ISBN 80-210-4076-9.

CHVOJKOVÁ, Anna; KVĚTOŇ, Viktor a kol.: *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. Praha: IREA, Institut pro strukturální politiku, o. p. s., 2007, 181 s. ISBN 978-80-86684-43-7.

KÖNIG, Petr a kol.: *Učebnice evropské integrace*. 1. vydání. Brno: Nakladatelství Barrister & Principal, 2006, 414 s. ISBN 80-7364-022-8.

MAREK, Dan a kol.: *Příprava na strukturální politiku Evropské unie*. 1. vydání. Ostrava: Repro-nis, 2004, 123 s. ISBN 80-7329-065-2.

- MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007, 210 s. ISBN 978-80-87029-13-8.
- NOVÁK, Ondřej (Euroskop); FRIČOVÁ, Vítězslava (Senát): *Regionální politika* [online]. Euroskop. [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <<http://www.euroskop.cz/8948/18033/clanek/regionalni-politika/>>.
- PACASOVÁ, Martina: *Postavení VÚSC v implementaci regionální politiky EU v ČR*: bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2006, 34 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. et Mgr. Vít Dočkal.
- PEKOVÁ, Irena: *Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS)-2008* [online]. ČSÚ, 26. března 2010 [cit. 10. února 2011]. Dostupné na <http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/uvod_nuts_2008>.
- SPIRIDONOV, Jurijs: *Economic impact of EU cohesion policy and environment* [online]. Economics and Management, 1. srpna 2010 [cit. 14. ledna 2011]. Dostupné na <<http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?hid=13&sid=e70ff6f7-d17f-43f1-90af-771a1b50f008%40sessionmgr11&vid=13>>.
- TSAPIKIDOU, G. Danai a kol.: *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace: cesta labyrintem financování EU*. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti, 2003, kapitola 3. 230 s.
- ZAHRADNÍK, Petr a kol.: *Česko dostane z Bruselu více peněz*. Měsíčník EU aktualit, 2010, č. 80, květen 2010, 20 s. ISSN tisk: 1801-5034.
- ZAHRADNÍK, Petr a kol.: *Veřejné finance v EU i jejich členských státech: co teď dál?* Měsíčník EU aktualit, 2010, č. 83, srpen 2010, 16 s. ISSN tisk: 1801-5034.
- ZAJÍČEK, Antonín: *Sportovní areál při ZŠ E. Valenty v Prostějově* [online]. Město Prostějov, archiv aktualit 2008 [cit. 9. března 2011]. Dostupné na <<http://www.mestopv.cz/cz/aktuality/sportovni-areal-pri-zs-e-valenty-v-prostejove.html>>.

Interní materiály

Městský úřad Prostějov. *Odbor rozvoje investic*: Projektová dokumentace k projektu *Rozvoj volnočasové aktivity ve městě Prostějově – sportovní areál E. Beneše*.

Seznam použitých zkratk

CF	Fond soudržnosti (Kohezní fond)
CZK	Česká koruna
ČR	Česká republika
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUR	Euro
HSS	Evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NOK	Národní program pro koordinaci
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
PCO	Platební a certifikační orgán
PPP	Příručka pro příjemce
ROP	Regionální operační program
ROP SM	Regionální operační program NUTS II Střední Morava
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost
SR	Státní rozpočet
ÚRR	Úřad regionální rady
ŽoP	Žádost o platbu

Seznam obrázků

Obrázek 1: <i>Oblasti NUTS II a NUTS III České republiky</i>	23
Obrázek 2: <i>Vizualizace projektu</i>	41

Seznam grafů

Graf 1: <i>Rozpočet EU2011 a jeho výdajová struktura</i>	13
Graf 2: <i>Alokace fondů EU mezi tematické operační programy cíle Konvergence 2007-2013</i>	20
Graf 3: <i>Alokace fondů EU mezi regionální operační programy cíle Konvergence 2007-2013.</i>	20
Graf 4: <i>Alokace fondů EU mezi operační programy pro Prahu v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost 2007-2013</i> .	21
Graf 5: <i>Alokace fondů EU mezi operační programy v cíli Evropská územní spolupráce 2007-2013.</i>	21

Seznam schémat

Schéma 1: <i>Jak se získává finanční podpora z EU?</i>	19
Schéma 2: <i>Obecná osnova projektu</i>	26
Schéma 3: <i>Projektový cyklus</i>	32

Seznam tabulek

Tabulka 1: <i>Cíle pro období let 2007-2013</i>	9
Tabulka 2: <i>Rozdělení prostředků podle priorit</i>	11
Tabulka 3: <i>Rozpočet EU a jeho výdajová struktura</i>	13
Tabulka 4: <i>Členění území České republiky dle NUTS</i>	23
Tabulka 5: <i>Seznam investic města Prostějova financovaných z ROP Střední Morava....</i>	37
Tabulka 6: <i>Plánované financování projektu</i>	42
Tabulka 7: <i>Monitorovací indikátory</i>	47
Tabulka 8: <i>Skutečné financování projektu</i>	52

Seznam příloh

Příloha P1: <i>Operační programy v ČR v období 2007-2013</i>	63
Příloha P2: <i>Umístění objektu sportovního areálu na sídlišti E. Beneše</i>	64
Příloha P3: <i>Rozpočet celého zrealizovaného projektu</i>	65

Příloha P1: Operační programy v ČR v období 2007-2013

Operační program	%	Příspěvek EU (€)
Cíl 1 Konvergence (celá ČR kromě Prahy) - přidělená částka 25, 89 mld. EUR		
Tematické operační programy - přidělená částka 21, 23 mld. EUR		
OP Podnikání a inovace (OP P)	14,31	3,04 mld.
OP Životního prostředí (OP ŽP)	23,17	4,92 mld.
OP Doprava (OP D)	27,18	5,77 mld.
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)	8,62	1,83 mld.
OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)	8,67	1,84 mld.
OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VVI)	9,75	2,07 mld.
OP Technická pomoc (OP TP)	1,22	0,26 mld.
Integrovaný operační program (IOP)	7,30	1,55 mld.
Regionální operační programy (ROP) - přidělená částka 4, 66 mld. EUR		
ROP Severozápad	16,01	745,91 mil.
ROP Severovýchod	14,09	656,46 mil.
ROP Střední Čechy	12,00	559,08 mil.
ROP Jihozápad	13,30	619,65 mil.
ROP Jihovýchod	15,12	704,45 mil.
ROP Moravskoslezsko	15,37	716,09 mil.
ROP Střední Morava	14,11	657,39 mil.
Cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (Praha) - přidělená částka 0, 42 mld. EUR (pro Prahu 343,3 mil EUR)		
OP Praha Konkurenceschopnost (OP PK)	68,43	234,94 mil.
OP Praha Adaptabilita (OP PA)	31,57	108,39 mil.
Cíl 3 Evropská územní spolupráce (vybrané regiony) - přidělená částka 0, 39 mld. EUR		
Přeshraniční spolupráce – 5 OP	90,15	351,59 mil.
Meziregionální a nadnárodní spolupráce – 2 OP	9,61	37,46 mil.
Síťový OP ESPON 2013		34,00 mil.
Síťový OP INTERACT II		34,00 mil.
Celkem (bez OP ESPON 2013 a OP INTREACT II)		26,67 mld.

Zdroj: Programy 2007-2013 [online]. Fondy Evropské unie [cit. 10. února 2011]. Dostupné na <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.

Příloha P2: Umístění objektu sportovního areálu na sídlišti E. Beneše

Zdroj: Interní dokumentace Odboru rozvoje investic Městského úřadu Prostějov.

Příloha P3: Rozpočet celého zrealizovaného projektu

Položka	Plán dle Smlouvy	Skutečnost
Celkové výdaje za projekt (v Kč)	68 264 079,00	62 453 610,30
Celkové způsobilé výdaje za projekt (v Kč)	55 759 674,00	55 131 060,70
Celková požadovaná výše dotace za projekt v %	59,2136159369	59,2136159369
Celková požadovaná výše dotace za projekt v Kč	33 017 319,21	32 645 094,54
Celková požadovaná výše dotace za projekt v % ze strukturálních fondů	55,9592884098	55,9592884098
Celková požadovaná výše dotace za projekt v % z jiných veřejných zdrojů (dopíšte z jakých zdrojů)	3,2543275271 (státní rozpočet)	3,2543275271 (státní rozpočet)
Celková požadovaná výše dotace za projekt v Kč ze strukturálních fondů	31 202 716,79	30 850 949,26
Celková požadovaná výše dotace za projekt v Kč z jiných veřejných zdrojů (dopíšte z jakých zdrojů)	1 814 602,42 (státní rozpočet)	1 794 145,28
Celkové soukromé spolufinancování žadatelem za projekt (v Kč)	35 246 760,00	29 808 516,00

Zdroj: Interní dokumentace Odboru rozvoje investic Městského úřadu Prostějov.